1893 80 років 1973
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 31. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛЮТОГО 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, FEBRUARY 15, 1974 No. 31. VOL. LXXXI.

Бувший посадник Ню Гейвену одержав Шевченківську Грамоту Волі



Проф. І. Телюк та д-р М. Снігурович з б. посадником Ню Гейвену Ричардом Лі, якому вони вручили Шевченківську Грамоту Волі.

Ню Гейвен. (І.Т.) — Дня 3-го лютого бувший посадник міста Ню Гейвену, Ричард С. Лі, одержав Шевченківську Грамоту Волі, яка мала бути вручена йому 26 січня в часі бенкету з нагоди Свята Державности, але з уваги на недугу б. посадника офіційний акт вручення був відложений. Грамоту передали д-р Михайло Снігурович, голова відділу УККА в Ню Гейвені і проф. Іван Телюк, заст. головного предсідника УНСоюзу, який двадцять літ тому був головним ініціятором вивішення українського прапору на будинку міського уряду в Ню Гейвені.

У своєму слові, яке відчитав проф. І. Телюк під час бенкету з нагоди Свята Державности, бувший посадник Ню Гейвену заявив, що він, „як перший посадник в Америці, що вивісив український прапор на будинку міської управи, зробив це з гордістю, бо знає історію України і сподівається, що вкоротці Україна визволиться від большевиків і стане незалежною державою". Він також згадав, що він був ініціятором побудови „Смолоскипу Свободи" перед міською управою в Ню Гейвені на пам'ятку борцям за волю в часі мадярського повстання 1956 р., але спеціяльно побудував цей пам'ятник для українців і для тих всіх, що боряться за волю.

Цієї суботи засідатиме Політична Рада УККА

Ню Йорк. — Канцелярія УККА інформує, що цієї суботи 16-го лютого ц. р. відбуватиме свої наради Політична Рада УККА. Наради розпічнуться о год. 1-ій по полудні в приміщенні Українського Інституту Америки — 2 Іст 79-та вулиця. На порядку нарад є три доповіді, а саме: проф. д-ра Е. Жарського про „Школи українознавства і наші громади", проф. д-ра К. Савчука про „Напругу в миротворенні" і проф. Івана Вовчука „Висновки про минулорічну працю Політичної Ради УККА". По доповідях передбачені ще запити і дискусія, внески і запити, різне і закриття. Політична Рада, яку тепер очолює відомий політичний і суспільно-громадський діяч проф. Іван Вовчук, запрошує на це засідання членів Екзекутиви і Ради Директорів УККА, як також провідних діячів із педагогічного і політичного світу.

Перед засіданням Політичної Ради відбудеться того ж дня і втому самому приміщенні о год. 12-ій дня, коротке засідання Президії Політичної Ради з участю голів Комісій для обговорення плянів праці на 1974 рік.

Володимир Гурянський, заслужений піонер-громадянин, помер у Рочестері

Рочестер, Н. Й. (В. Г.). — Минулої суботи, 9-го лютого 1974 р., тут помер один із найвидатніших громадських діячів - піонерів, член і бувший довголітній секретар 356 Відділу УНС — Володимир Гурянський. З його іменем зв'язана не лише велика частина історії 356 Відділу УНС, Т-ва „Українського Народного Дому", але також історія інших громадських установ Рочестеру.

Був щирим трудолюбимим працівником на громадській ниві, громадськими справами інтересувався до останнього віддиху свого життя. Ще на смертній пстелі до якої прикувала його невилічима недуга рака, розпитував про справи свого Товариства, ними турбувався і передавав своїм наслідникам свої побажання та поради.

Св. п. Володимир Гурянський став членом УНСоюзу 1916 р., приїхавши в Америку 17-літнім юнаком з Липиці Долішньої Рогатинського повіту, де народився 1897 р. Урядовцем Відділу став 1921 р. і від того часу довгі роки виконував різні функції в управі Відділу. Був 15 років секретарем 356 Відділу і репрезентував Відділ на 4-ох Конвенціях УНС. За свого секретарства зорганізував понад 200 членів до УНСоюзу. Брав активну участь в окружних нарадах, конференціях і ювілеях УНС, в яких також визначався невсипущою працею. Дуже багато зусиль і праці вложив він на будову товариської домівки, в якій він виконував функції фінансового секретаря через 10 років. Виконував також інші обов'язки і 15 років був контролером Т-ва.

Давніше часто дописував до „Свободи". Збирав різні документальні матеріяли і допомагав своїми інформаціями видати Пропам'ятну книгу УНДому, яка заходом Т-ва вийшла друком 1970 р.

Був основоположником і активним, або провідним членом Т-ва ім. М. Драгоманова, 244 від. УНСоюзу, 5-го відділу „Оборони України", Української Кооперативи, і Української Кредитової Спілки в Рочестері. Брав участь в різних місцевих громадських Комітетах і збірках і своєю працею та товариським відношенням з'єднав собі респект і пошану в громаді.

Відзначаючи 50-ліття його громадської служби, громада вшанувала його в минулому році виданням одноднівки з його життєписом, і ювілейним бенкетом, в якім взяли участь всі представники найголовніших організацій в Рочестері і майже усі Відділи УНСоюзу. У своїй скромності він все пригадував, що за мало дав праці громаді і тому на склоні свого трудолюбимого життя надолужував це своїми порадами, вказівками і моральною піддержкою своїм наслідникам. За віддану працю і щиру самопосвяту він назавжди залишиться в пам'яті рочестерських українців, як взірцевий, щирий і ревний працівник — громадянин.

ФРАНЦІЯ ПІДПИСАЛА КОМУНІКАТ МІЖНАРОДНОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, АЛЕ НЕ ПОГОДИЛАСЯ НА БІЛЬШІСТЬ ПРОПОЗИЦІЙ

Вашингтон. — Конференція міністрів закордонних справ тринадцяти державвідбирачів нафти, яка розпочалася у Вашингтоні в понеділок, 11-го лютого, закінчилася в середу підписанням спільного комунікату в справі розв'язання світової енергетичної кризи. Хоча Фрація підписала цей комунікат, але погодилася на більшість пропозиції, метою яких є розв'язання енергетичної проблеми на базі співпраці всіх держав. Міністри 12-ох країн погодилися на створення „координаційної групи", яка складатиметься з високих урядовців цих країн. Ця „група" має бути речником держав - відбирачів нафти, координувати їхню спільну дію щодо розв'язки світової енергетичної кризи, а також має підготовити конференцію, в якій взяли б участь представники держав - продуцентів і держав - відбирачів нафти, а „на випадок потреби" скликати ще одну конференцію держав - відбирачів. Конференція між державами - продуцентами та державами - відбирачами повинна відбутися перед 1-им травня ц. р. Представники 12-ох країн - відбирачів у своєму комунікаті погодилися також на інші пропозиції Америки, наприклад на спільну дію щодо ощаджування пального, розподілу пального у випадках наглої потреби, а також заявили готовість співпрацювати в ділянці дослідів, метою яких буде розвиток нових джерел енергії. Америка та 11 інших учасників цієї конференції вважають, що ні один уряд не спроможний самостійно розв'язати енергетичної проблеми, а тільки можна це досягнути спільним зусиллям. Натомість Франція противиться цим плянам, воліючи шукати розв'язки на власну руку. Франція боїться, що спільна дія держав - відбирачів може наразити арабські країни, з якими Франція вже дійшла до порозуміння в справі заключення двосторонніх договорів щодо достави нафти. Тому французький міністер закордонних справ Мішель Жобер відмовився погодитися на більшість пропозицій, включених у спільному комунікаті. Після підписання цього комунікату Жобер відбув пресову конференцію, на якій знову повторив, що конференція цих тринадцяти міністрів закордонних справ повинна була обмежитись тільки до „обміну думок" та що Франція не братиме участі в спільній акції цих 12-ти держав - відбирачів, а особливо не включатиметься в „координаційну групу".

Жобер заперечив закиди, що Франція навмисно саботувала цю конференцію, та сказав, що Франція має свої власні національні інтереси, яких буде боронити не зважаючи, чи це подобається іншим державам, чи ні. Після пресової конференції французького міністра закордонних справ говорив з представниками преси державний секретар Генрі Кісінджер, який заявив, що, на його думку, конференція була дуже успішна. Він сказав, що сподівається, що Франція таки візьме участь в спільній конференції представників держав - продуцентів і держав - відбирачів, але не знає, чи представники Франції включаться в роботу „координаційної групи", яка мала б, між іншим, цю конференцію підготовити. Кіссінджер старався применшити важливість розбіжностей між Францією та ЗСА, а також між Францією та іншими членами Европейського Спільного Ринку, заявляючи, що ані Америка, ані ті члени Спільного Ринку, які погоджуються з Америкою, не є „в конфронтації з Францією".

Президент Ніксон пропонує 21 більйон на поліпшення засобів масової транспортації

Вашингтон. — У середу, 13-го лютого, Білий Дім передав Конґресові пропозицію президента Ніксона, щоб на поліпшення таких засобів масової транспортації, як залізничі та автобусові лінії, а також підземки, призначити 21 більйон долярів. Ця сума була б розложена на наступних 6 років. 15.9 більйона було б призначено для міст, які мають понад 50,000 населення, 3.4 більйона для менших міст і сільських округ, 2 більйони на позички для залізничих ліній, а 35 мільйонів на досліди щодо поліпшення залізничої служби. У цім посланні до Конґресу президент Ніксон натякнув, що федеральний уряд може погодитися призначити більші суми на підтримку таких засобів масової транспортації, як наприклад, нюйоркські підземки, ніж було запропоновано в бюджеті Уряду, переданому Конґресові в понеділок, 4-го лютого.

Поширюються заходи скликати спеціяльну сесію ОН

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Ініціятива альжірського президента Гуарі Бумедьєна скликати надзвичайну сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй для обміркування економічних проблем у світі, а в першій мірі питання сирівців та економічного розвитку, знаходить щораз то більш позитивний відгомін. Досі 50 держав-членів ОН висловилося в підтримку цієї пропозиції. Останньо країни Европейського Спільного Ринку заявилися за відбуттям такої сесії, що збільшило число заінтересованих держав до 59. Щоб така сесія відбулася, потрібно згоди не менше 68 держав, тобто звичайної більшости членів ОН. Ініціятива Бумедьєна прийшла як реакція на плян президента Ніксона відбути конференцію індустріяльних держав у Вашингтоні.

А. СОЛЖЕНІЦИН ПЕРЕБУВАЄ У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ. УРЯДИ ЗСА, ВЕЛИКОБРІТАНІЇ ТА ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ЗАПРОПОНУВАЛИ ЙОМУ МІСЦЕ ОСІДКУ. СІМ'Я СОЛЖЕНІЦИНА НАДІЄТЬСЯ ВИЇХАТИ З СССР

Лянґенбройх, Німеччина. — Несподівано для себе, 106 мешканців невеличкого західньонімецького села Лянґенбройх найшлися в центрі світової уваги у зв'язку з тимчасовим поселенням там депортовного совєтським урядом письменника-лавреата Александра Солженіцина. Він прибув до цього села прямо з аеропорту у Франкфурті над Майном, куди доставлено його під охороною КҐБ з Москви на совєтському пасажирському літаку 13 лютого. В Лянґенбройх живе німецький письменник-лавреат, президент міжнародної організації письменників ПЕН Гайнріх Бол, який вже від довшого часу виступав в обороні А. Солженіцина, а тепер запросив його перебути перші дні свого вигнання у його домі.

Солженіцина позбавлено совєтського громадянства

13 лютого разом з вістками про арештування А. Солженіцина і з поголосками про його депортацію до Західньої Німеччини, появилося коротке повідомлення совєтського урядового аґенства ТАСС, яке внесло повну ясність у ситуацію. Згідно з цим повідомленням, „указом Президії Верховної ради СССР А. І. Солженіцин був позбавлений громадянства СССР за систематичну діяльність, яка не була сумісна з обов'язками громадянина СССР і шкодила Союзові Совєтських Соціялістичних Республік, і депортований з Совєтського Союзу 13-го лютого 1974. Сім'я Солженіцина може, якщо вважатиме це за конечне, з ним з'єднатися".

Ніякі подробиці про обставини, серед яких відбулася депортація А. Солженіцина, покищо невідомі. Сам А. Солженіцин відмовився в часі зустрічі з представниками преси по прибутті до Лянґенбройху на цю тему говорити, заявляючи, що він втомлений і мусить щойно сам зорієнтуватися в ситуації, в якій знайшовся. За повідомленнями пресового бюра „Ню Йорк Таймс", Солженіцина негайно по арештуванню 12-го лютого перевезено до Лефортовської тюрми, де подано йому до відома причини арештування і з'ясовано закиди проти нього. Ранком 13 лютого йому подано до відома розпорядок („указ") Президії Верховної ради СССР про депортацію до Західньої Німеччини. На літаку він був у супроводі вісьмох представників уряду, під охороною яких прибув до Німеччини. Вже з Лянґенбройху А. Солженіцин телефонував до Москви і розмовляв зі своєю дружиною, інформуючи її про те, що з ним сталося. Як інформують, дружина Солженіцина заявила про свою готовість виїхати з СССР.

Совєтський уряд офіційно повідомив західньонімецьке міністерство закордонних справ про депортацію Солженіцина до Німеччини. Ніяких попередніх інформацій про заплянувану депортацію Солженіцина німецький уряд не мав. Німецьке міністерство закордонних справ забезпечило Солженіцина транспортацію до Лянґенбройху, а уряд повідомив його, що він може оставатися на постійно на терені Західньої Німеччини. На вістку про депортацію Солженіцина з СССР, уряди Великобрітанії і ЗСА повідомили, що вони готові дати Солженіцину і його сім'ї право на постійний побут.

Другий після Л. Троцького

Насильна депортація А. Солженіцина — явище особливе у совєтських умовах.

(Закінчення на стор. 5-ій)

Політика відпруження з СССР не є однозначна з схвалюванням совєтської внутрішньої системи — заявив Г. Кіссінджер

Вашингтон. — Насильна депортація А. Солженіцина дала привід для державного секретаря ЗСА Генрі Кіссінджера дещо докладніше уточнити питання стосованої і пропаґованої ним „політики відпруження" щодо СССР. Відповідаючи на запит кореспондентів, чи депортація Солженіцина позначиться на совєтсько-американських взаєминах, Кіссінджер заявив, що „конечність відпруження, як це ми розуміємо, не віддзеркалює схвалювання нами совєтської внутрішньої структури". Політика відпруження прийшла як відповідь на небезпеку атомної війни, щоб не допустити до самознищення людства. „З'єднані Стейти завжди дивилися з симпатіями і з великим зрозумінням на вияви свободи думки у всіх суспільствах. Ми болієво над всіми проявами, які ці (вияви) переривають". Коли ж йдеться про Солженіцина, то хоч уряд ЗСА не знає всіх подробиць його справи, — він вітатиме Солженіцина, якщо цей захоче осісти в ЗСА.

64-польські громадяни втекли із „Стефана Баторія" у Ґамбурґу

Ґамбурґ, Зах. Німеччина. — Із польського пасажирського корабля „Стефан Баторій" зійшли в порті Ґамбурґу біля сотні пасажирів-прогульковців, але 64 з них вирішили залишитися на свободі й зголосилися до західньонімецької поліції. Всі вони попросили права на політичний притулок. Дотепер 30 польських громадян уже одержали відповідні документи про внесення прохання на політичний притулок. Усіх втікачів затримано, як таких, що прибули до Зах. Німеччини нелеґально.

Газета „Вельт ам Зонтаґ" з Ґамбурґу в коментарі „Баторій", у числі з 3-го лютого, писала: „64 польські громадяни покинули корабель і не бажають повертатись у Польщу. Вони мають велике довір'я до Федеративної Республіки. Чи вони прибули з соціялізму до капіталізму? Чи прибули з-під диктатури в країну демократії? Так, чи інакше, поляки прибули в Німеччину. Більшість залишиться тут. З їхньої втечі можемо значно більше навчитися про справжні відносини між Сходом і Заходом, чим із переговорів дипломатів".

Новий політемігрант із СССР інформує, що Леоніда Плюща далі тримають у божевільні

Бонн. — Популярний ілюстрований часопис „Вельт ам Зонтаґ" („Світ у неділю") в числі з 3-го лютого ц. р. приніс цілу сторінку інформацій про діяльність КҐБ, що його тепер очолює Андропов. На стор. 4 поміщене інтерв'ю з Євгеном Кушевим, поетом який недавно прибув із дружиною Людмилою та півторарічною допечкою з СССР до Риму. Є. Кушев відбув заслання за участь у „Самвидаті". Він далі вважає себе приналежним до „Демдвіженія" — демократичного руху в СССР.

На запитання кореспондента „Вельт ам Зонтаґ" у Римі, чи новий еміґран, 26-річний російський поет Є. Кушев привіз найновіші відомості „про долю засуджених КҐБ Сіхановича, Гершуні і Плюща, яких запроторили до психіятрічної лікарні", Є. Кушев відповів: „Всі вони — це надзвичайно сильні особистості. Наскільки мені відомо, до них не допускають на відвидини навіть їхніх найближчих родин. Їх ізольовано. Якщо вони не заламлються, то їм напевно будуть давати „ліки" доти, доки ці високоінтеліґентні, завзяті люди або капітулюють, аби дійсно збожеволіють".

Євген Кушев сказав про 18-річних у СССР, про молоду ґенерацію, що „вона краща, чим попередня. Сучасні молоді люди розуміють багато більше, вони й думають інакше, чим думала моя ґенерація". На запитання, в якому напрямку скеровані думки молодої ґенерації, Є. Кушев відповів: „Дуже багато молоді звертають свої погляди на християнство. Звичайно, вони приналежні до православних християн. Але є й такі, що духовну порожнечу намагаються заповнити з допомогою баптистів, католиків і навіть буддистського вчення".

Кореспондент „Вельт ам Зонтаґ" запитав у кінці, чи Є. Кушев вважає зацікавлення молоді релігією своєрідною підготовною стадією до зацікавлення політичними справами. Відповідь була: „На довшу мету — безумовно, що так."

Євген Кушев посвідчив також, що дисидента Юрія Галанскова зарізали під час операції в 1972 році, а Володимира Буковського, після дворічної тюрми у Владімірє, вислали на 5 років каторжних робіт поблизу Пермі — його мати не одержала ні одного листа. Генерал Петро Григоренко мав би вийти на свободу... „в грудні минулого року". Його тримають у клініці для нервово хворих у Черняховську, але ген. Григоренко і далі є цілком нормальним". Ленінградських дисидентів, які провели довгий голодовий страйк, Файнберґа й Борисова, розділили: першого мають скоро випустити, а Борисова далі тримають у психіятричній „лікарні". Є. Кушев висловив недовір'я до вісток, ніби Андреєві Амальрикові дозволили на заслання в Маґадані займатися науковою працею в інституті: „До нього поїхала його дружина, але ми не мали з Маґадану в останній час ніяких вісток чи зв'язку". Згадує також про важке становище дисидентів Віктора Шустова і Габрієля Суперфайна, заступника КҐБ.

Про дисидента - академіка Сахарова, творця водневої бомби в СССР, Євген Кушев сказав, що „Сахаров став символом, прапором, коло якого гуртуються люди". Публікація на Заході твору О. Солженіцина „Архіпелаг ГУЛлаг" і „діявольська критика" його з боку совєтських чинників звернули увагу широких мас населення на Солженіцина. Населення, не читавши книжки, вважає, що коли автора так дуже критикують, значить він — добра людина.

НТШ в Канаді має нову управу

Торонто. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Каналі відбуло 3-го лютого 1974 р. свої загальні збори у висліді яких було вибрано нову Управу НТШ в Канаді в складі: д-р Богдан Стебельський — голова і делеґат до Головної Ради НТШ, доц. інж. Вол. Мацьків — заступник голови і делеґат до ГР НТШ, доц. інж. Леоніда Вертипорох — секретар, мґр Мих. Мельничук — скарбник, проф. д-р Петро Білянюк — референт наукових видань і рецензент видань К НТШ, проф. д-р Богдан Будурович — рецензент праць наукових видань К. НТШ, мґр. Василь Верига — організаційний референт наукових конференцій К. НТШ, мґр Іван Кузів — організаційний референт і рецензент праць наукових видань, д-р Олександра Копач — референт комісії славістичних дослідів, д-р Юліян Пелех — фінансовий референт, проф. інж. Василь Янішевський — референт зв'язків з англомовним науковим світом, д-р мед. Григорій Шиманський — член, проф. д-р Яр Славутич — голова Осередку праці в Едмонтоні, проф. д-р Володимир Кисілевський — голова Осередку праці в Оттаві. До Контрольної Комісії увійшли: д-р Степан Росоха — голова, д-р Микола Давосир, о. мґр. Остап Ґощуляк, інж. Євген Дуткевич і мґр. Олег Романишин — члени. Делеґат до Централі КУК — мґр Іван Геврик.

КОРОТКІ ВІСТКИ

У БЕРЛІНІ ВИБРАВ СВОБОДУ СОВЄТСЬКИЙ КАПІТАН

Берлін. — Капітан совєтської армії перейшов на сторону Західнього Берліну і в повній уніформі та при зброї зголосився до німецької поліції. Він заявив, що вважає себе політичним еміґрантом і попрохав права на політичний захист. Капітан, прізвища якого не оприлюднено, приїхав з ґурпою офіцерів совєтської армії до замку в Шарльотенбурґу на оглядини. В той час, коли група оглядала старовинний замок, капітан непомітно відділився і, перебігши через площу — зголосився в західньонімецькій поліції.

А. ҐРОМИКО ЗУСТРІНЕТЬСЯ З ПАПОЮ

Рим. — Ватиканські кола повідомили про те, що в час відвідин совєтським міністром закордонних справ А. Ґромиком Італії 18-23 лютого, відбудеться також його друга зустріч з папою Павлом VI. Зустріч А. Ґромика з папою передбачають на 23 лютого. Ніяких подробиць про цю зустріч не подано досі до відома. Як відомо, перша офіційна зустріч А. Ґромико з папою у Ватикані відбулася в 1970 році.

НІМЕЦЬКА АРМІЯ МАЄ ПІВ МІЛЬЙОНА ВОЯКІВ

Бонн. — Тут опубліковано дані про стан західньонімецьких збройних сил під сучасну пору. Згідно з цими даними, збройні сили Західньої Німеччини нараховують разом біля 500,000 вояків. З цього числа сухопутна армія нараховує 319,000 вояків, летунство — 111,000, а морські сили — 37,000.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перемога Солженіцина

В нерівному змагу з цілим всемогутнім каґебівським партійно - режимним апаратом Олександер Солженіцин — одна одинока людина — вийшов переможцем. Не маючи можливости примусити Солженіцина до мовчання, вимогти від нього з допомогою погроз знищення чи й нових тюремних знущань, щоб він припинив виявляти правду про страхітливу совєтську дійсність і її беззаконня, кремлівським самодержцям не залишилося нічого іншого, як послати цілу бриґаду каґебістів, арештувати його насильним способом і депортувати за кордон самого, залишивши у своїх руках, як закладників, його дружину і дітей. Своєю безстрашною боротьбою із злочинним, перфідним і забріханим режимом Брежнєвих і компартії, Олександер Солженіцин доказав, що може бути й „один у полі воїн".

Ні арештом, ні насильним депортуванням з Совєтського Союзу московський КҐБ і його кремлівські ватажки не зупинять походу виявленої О. Солженіциним правди про совєтську терористичну систему, про злочини кремлівських режимів — і Леніна, і Сталіна, і Брежнєва — у відношенні до поневолених Москвою людей і народів. Те, що мав сказати Солженіцин, уже не тільки сказане, але й надруковане і розповсюднюється усіма мовами по всьому світі, не викликаючаючи й Совєтського Союзу і сателітних країн. Тієї правди не зупинити ні заглушуванням західніх радіостанцій, ні забріханими заявами й листами стероризованих совєтським партійно - політичним режимом апаратників і пропаґандистів. Виявлена Солженіциним правда підтверджена мільйонами неповинних смертей, страхітливими ще й досьогоднішніми знущаннями совєтських тюремників над свободолюбними людьми.

Не вбили, не знищили Солженіцина ні довгі роки перебування у сталінських концтабірних катівнях, не знівечили його снаги ні ще довші роки цькування совєтських поліційних і пропаґандивних органів, ні щоденні погрози насильної смерти, в обличчі яких жив останнім часом Солженіцин і його дружина з нелітніми дітьми. Треба думати, що не зведе його із переможного шляху боротьби за правду і примусова еміґрація, — відірвання від рідної землі, від своєї родини і своїх земляків. І водночас — разом із ним треба вірити, що проголошена ним правда переможе колись також і в совєтській тюрмі народів, розбиваючи її заґратовані вікна і брами.

Авторитаризм не виправдався

Повідомлення про те, що еспанський уряд рішився на деяку лібералізацію існуючої системи в країні і на притягнення до активної співпраці в управлінні країною ширших кіл населення, має свою вимову і є показником початку нового етапу в дальшому розвитку Еспанії. Ця подія важлива ще й з того погляду, що вона засвідчує про шкідливість і непридатність авторитарної і монопартійної системи в державі на довшу мету, бо цю систему можна втримувати при житті тільки з допомогою війська і поліції, тобто в опертї на брутальну силу, здавлюючи спротив широких народних мас і топчучи основні політичні, громадянські, соціяльні і культурні права громадян.

Заповіджені реформи в Еспанії покищо не надто великі, але все таки вони, треба надіятися, промостять шлях до активної участи населення країни в муніципальних і провінційних урядах. Найважливішим тут є скасування засади назначування центральним урядом посадників міст і голів провінційних асамблей та введення на її місце засади виборности таких службовців. Має своє значення стисліше розмежування між виконними і законодавчими функціями влади. Дуже позитивні наслідки може мати плян дозволити робітництву і різним професійним групам творити на добровільній базі свої власні асоціяції поза досі спонзорованими урядом „синдикатами". Покищо невідомо, чи уряд захоче піти так далеко і погодитися на скасування монопартійної системи, але у випадку успішного започаткування лібералізаційних реформ повна демократизація в країні буде тільки питанням часу.

Як знаємо, треба було аж 35 років часу, і аж по вбивстві прем'єр - міністра, щоб уряд рішився на політичні реформи та визнав, що авторитарна система на довшу мету несе країні тільки шкоду і загальний упадок. Демократизація Еспанії, яка одинока в Західній Европі зберігає ще авторитаризм і монопартійність від часу закінчення громадянської війни в 1939 році, буде безсумніву позитивним фактором, зокрема коли йдеться про відтинок боротьби народів Східньої Европи проти авторитаризму і тоталітаризму, що панує на просторах під контролею Москви і її експозитури — КПСС.

М. Сосновський

КАНАДСЬКА ДЕМОГРАФІЯ І ДЕЯКІ ВИСНОВКИ

В Канаді подано до відома докладніші статистичні дані про окремі етнічні групи. Ці дані дають образ також українського поселення у тій країні і уможливлюють поробити деякі засадничі висновки щодо його майбутнього. Буде доцільним на самому початку ствердити, що ці дані є незвичайно промовистим показником наслідків асиміляційних чи і н т еграційних процесів, під тиском яких знаходяться всі українські поселення поза кордонами України.

Великим позитивом є факт, що число українського населення в Канаді статистично збільшилося за час від 1961 до 1971 року на 107,323 особи, тобто на 22.6 відсотка, досягнувши загального числа 580,660 осіб. В 1961 році статистика ствердила, що українців в Канаді було всього 473,337 осіб. У відношенні до всього населення Канади, яке в 1971 р. нараховувано 21.-568,315 осіб, українці становили 2.69 відсотка, що вказує, що українська етнічна група продовжує зберігати відносно цю саму позицію, приймаючи, що в 1951 р. українці становили 2.82 відсотка, а в 1961 р. — 2.59 відсотка.

Концентрація у к раїнських громад є у таких канадських провінціях: Манітоба — 11.58 відсотка всього населення, Саскачеван — 9.28 відсотка, Алберта — 8.32 відсотка, Британська Колюмбія — 2.75 відсотка, Онтаріо — 2.08 відсотка, Квебек — 0.34 відсотка. У всіх інших провінціях проживає розпорошено всього 4,460 осіб українського роду. Три канадські міста нараховують серед свого населення понад 10 відсотків українців: Едмонтон — 12.63 відс., Вінніпеґ — 11.90 відс., Саскатун — 11.38 відсотка. Торонто, яке тепер вважається найактивнішим у к р аїнським українським осередком і яке претендує на український канадський центр, нараховує всього 2.31 відсотка українців.

Коли йдеться про відношення між народженими в Канаді і прибулими до Канади українцями порядком іміґрації, то перепис 1971 року виявив, що 81.7 відсотка загального числа українців, тобто 474,420 осіб народилися вже в Канаді. Число прибулих до Канади українських іміґрантів знизилося до 18.3 відсотка — 106,240 осіб.

Розміри асиміляції

На основі даних про знання української мови можна виявити наслідки асиміляційних процесів серед української групи в Канаді. Немає сумніву, що ці наслідки далекосяглі з кожного погляду і стосуються не тільки самої мови, але цілого стилю життя, світогляду тощо. Очевидно, асиміляційні процеси оставляють щораз то глибший слід пропорційно до цього, як меншає число оригінальних іміґрантів з України і більшає число народжених на канадській землі.

Має свою окрему вимову факт, що на 580,655 канадських українців тільки 309.-855 осіб (53 відс.) подали українську мову як свою матірню мову. З цього числа українською мовою говорять 144,755 осіб (26 відс.), а 165,100 (27 відс.) українську мову тільки розуміють. Українців, які взагалі вже не знають української мови, в Канаді є 270,800 осіб, тобто кругло 47 відсотків. Іншими словами, число українців, які взагалі не знають української мови, або які тільки цю мову розуміють, але нею не говорять, сягає 435,900 осіб, тобто кругло 74 відсотків. Число осіб, які говорять українською мовою у щоденному житті, включає безумовно іміґрантів (18.7 відс.) з відносно незначним додатком вже народжених в Канаді (7.3 відсотка або 38,520 осіб).

Асиміляційні процеси далеко посунулися у прерійних провінціях Канади, де є найдавніші українські поселення. З усього числа українців, на заході Канади живе 397,225 осіб, з яких кругло 180.000 (45 відсотків) осіб вже не розуміють української мови. Не краща ситуація в Онтаріо, де число осіб, які не знають української мови, сягає 79,645 осіб (50 відс.) на всіх 159,-875 осіб. У провінції Квебек на 23,555 українців 11,545 (48 відс.) не розуміють української мови.

Вигляди на майбутнє

Не потрібно багато зусиль, щоб усвідомити собі до кінця цілком реальну небезпеку для майбутнього українського поселення в Канаді, принаймні у таких формах, у яких ми знаємо його сьогодні. Зміни відбуваються дуже скорим темпом і це ми бачимо, порівнюючи дані тільки з двох останніх переписів населення в Канаді. Найважливішим у цих змінах є заникання т. зв. іміґрантського елементу, тобто цього чинника, якому завдячує своє існування вся структура українського церковного, суспільно - громадського і культурного життя в Канаді. Це стосується всіх наших існуючих ще нині організацій, різних установ, товариств, видавничої справи тощо, які спиралися на виразному запотребуванню на них з боку окресленого числа українського населення.

Коли прийняти, що питома вага еміґрантського чинника зменшилася на відтин-

(Закінчення на стор. 5-ій)

В. Гірчак

ТРЕБА КАЗАТИ ПРАВДУ!

(1)

Останніми роками час від часу в нашій пресі появляються спогади та статті жидів - еміґрантів з т. зв. „СРСР", зокрема у „Свободі" свого часу були надруковані уривки із спогадів А. Шифріна, а цілість їх у вигляді книжки видало у Мюнхені видавництво „Сучасність". Та чи не найбільше статтей цих еміґрантів друковано у мюнхенському ж журналі „Український самостійник". У цих спогадах та статтях ми знаходимо чимало корисних інформацій та міркувань про становище в тій величезній державі - в'язниці, зокрема й про страждання українського народу під московською кормигою. Такі правдиві інформації були в отих уривках А. Шифріна (усіх його спогадів, його книжки я не читав), як також у статтях О. Мая, друкованих по різних наших газетах та журналах.

На жаль, у статтях, друкованих у журналі „Український самостійник" можна знайти чимало такого, що його нам, українцям, треба спростовувати. Свого часу небіжка Н. Василенко - Полонська у тому ж журналі спростувала явну історичну неправду в одного з таких авторів. Але, скільки мені відомо, вже залишилися неспростованими неправда, замовчування неприємних для жидів історичних подій та перекручення інших подій, поданих навіть, як злочини українського народу супроти жидів, у доповіді Ізраїля Клейнера, що її він виголосив на одному студійному семінарі в Мюнхені 8 червня 1973 р., а потім надрукував в „Українському самостійнику", ч. 190 (за червень 1973 р.) під заголовком „Українсько - єврейські взаємини і українська еміґрація". Очевидячки, на тому семінарі цю доповідь обговорювано, але ні в цьому числі, ні в пізніших я не знайшов жадних інформацій про це. Отож я й хочу в цій статті критично цю доповідь розглянути. А що в пізніших числах цього журналу — в 193 та 194 надруковано ще й статті І. Клейнера „Сучасний сіонізм і єврейське питання в СРСР", в якій є дані, що допомагають з'ясувати певні моменти його доповіді, то я використаю й цю останню.

У другому абзаці своєї доповіді - статті І. Клейнер зазначив, що він „як єврей і сіоніст, як людина, що нещодавно виїхала з України", знає „становище в Україні і в цілому СРСР", знає „стан українсько - єврейських взаємин в Україні і ставлення євреїв як в СРСР, так і в Ізраїлі до українського національного руху", тож можна було б сподіватися, що він справді скаже багато правди. На жаль, у змісті своєї доповіді він розчарував — якщо висловлюватися покищо м'яко — слухачів на семінарі (мабуть, бо я не маю про це інформацій) та читачів, — це останнє я можу сказати про себе. Я знайшов у його доповіді тільки одне місце, яке не викликає сумнівів, те, де він пише: „Ще ніколи за триста років русифікація не була такою всебічною, продуманою, хитрою і нахабною одночасно і ще ніколи вона не була такою успішною, як за часів існування так званої УРСР" (стор. 6). Цю правду ми знаємо з багатьох інших джерел, і я свого часу на підставі тих інформацій надрукував у „Свободі" статтю „Антиукраїна", охарактеризувавши цим словом „УРСР", якою вона стала після ліквідації українізації 20-их років. Та потім І. Клейнер виявив, що він не так уже й добре знає „СРСР", у всякому разі знає його менше, ніж ми тут, у вільному світі, знаємо. Це видно найбільше з його „передбачень" скорої загибелі цієї держави - потвори, а ці „передбачення" він декілька разів повторює в різних місцях свого тексту. От він на стор. 3-ій написав, що „є поважні підстави чекати, що в найближчих роках в СРСР станеться радикальні політичні зміни, аж до повної заміни політичного ладу і, можливо, розпаду імперії".

На стор. 4-ій він з більшими „подробицями" говорить на цю тему, уточнюючи навіть „термін вісім - десять років... максимум — п'ятнадцять років". У цьому він покликається на „опозиційні рухи" в СРСР, що нібито „поділяють" таку „думку". На стор. 9-ій він ще раз визначає „перспективу розвалу за, приблизно, десять років". Нещодавно з такими „передбаченнями", але із багато коротшими „термінами" (два-три роки) прибув до Америки капітан Заварацький і писав про це в газеті „Новий Шлях". Крім того, він писав ще й про якусь підпільну партію, до якої нібито й сам належав.

Таких „пророкувань" за 50 років еміґрації було багато, але ні одне з них не здійснилося навіть тоді, коли німецькі армії дійшли до Москви й до Волги. Бо для того, щоб цю державу - потвору „розвалити", не досить іти в полон до такого самого ворога людських вільностей, а ще й мати організовані сили, підпільні, очевидячки, які скерували б ненависть народних мас до гнобительського режиму в потрібні річища. Та Сталін своєчасно подбав про те, щоб на випадок чого таких сил не було, тим то й в Україні рух опору, УПА тощо, були можливі лише на західніх землях, куди Сталінова „рука" не досягнула перед війною.

(Закінчення буде)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Роман Рахманний

КРИТИК НА СУДІ БЕЗЗАКОННИХ

Протестний триптих

Критика вдосвіта арештували і, як злодія, квапливо в тюрму повезли.

Слідчі спершу його повчали, по-дружньому докоряли.

— Як вам не соромно, як вам не жаль із всесоюзного поля, буквально, красти свій власний врожай?.. Писати про якісь УССР-івські „пусті колоски" та великоруські „гнилі качани"... Перед очі громади совєтських людей — у зневагу Москві, закордонним врагам на злорадісний сміх! — сіяти жменьку відмінних думок?.. Їй-право, як сміли ви ґрунт підривати з-під ніг партії, що років понад п'ятдесят до воз'єднання півтора десятка народів веде? Хіба ви не вчулись у темпи доби, що розвиває велике-одне, а трощить окреме-дрібне?..

Слова, слова — круглі, слизькі. За словами очі — хижі, вузькі.

Критик задумано бровою повів. Давненько курити одвик, але в цю мить він до болю відчув нікотинну жагу. — Ех, цигарку б скрутить. Перевірити б стійкість пучок, димом загасити цю млосну нудьгу... Адже вся балачка — нестерпно стара. І Маркс, і Енгельс, і Ленін, і Сталін, і Брежнєв - Косигін... династія одна. Достоту, як у Тичини Павла:

І Белий, і Блок, і Єсенін,
і Клюєв:
Росіє, Росіє, Росіє моя!
..Стоїть сторозтерзаний Київ
І двісті розіп'ятий я.

Тому фрази: „всесоюзне поле" чи „радянська сім'я" — засушені й шелестять, як партійні директиви на цвяхом пробитій долоні хлібороба, колгоспного мужика: „Жниво — російській державі, українцям — зогнилий качан!"

— Ні, мені зовсім не тяжко зглибити „парадокси доби". Тільки тяжко на рідній землі животіти „з домашніми мріями"... Тяжко їм і мені...

Думу свою невтішну критик снував немов павучок свою порвану сітку в кутку. Слідчі мовчали, терпеливо ждали на слово його.

— Та воно ніби так, і ніби ні! — критик нарешті кахикнув у пальці тонкі. — З великодержавної будівлі виривати цеглину — погано, але куди гірше виривати навіть надію в народу...

Громіздким трактором слідчий кулак увігнався між очі мовця і, через мить, над його охлялим тілом зависли очі ловця душ, хижі та злісні:

— Красти погано, кажи! Красти своє — нельзя! Ну, да?..

У відповідь — згусток крови: ... а-ах!

Звітували, тріюмфували. Шелестіли бумаги, машинки стукотіли, вагомі слова в телефонні трубки летіли: тупі обличчя сповіщали новину державним лицям без усмішок. Перемога. Зламали.

II

Із глибини української душі болючий крик виливається у протестний нарис — триптих. Радіовежами в порожнє небо пнуться гострі запитання:

Чому він злодій? З якої регі?
Чому він красти пішов своє?

— Якщо марксист, ленінець він, то за що судити, допитувати й бити?

— Якщо не марксист ані радянець той критик, то він нічого не вкрав, а тільки відвойовував своє.

— Якщо відвойовував, то чом їхню „Заяву" тепер підписав, коли інші достойно несуть свій хрест на давню українську Голготу?

— Як розмотати всі парадокси заслуг, невдач і вини?..

— Невже й нам з вами, читачу, конечно сказати: — Критика теж і „я зневагою вбити мушу"?.. Адже Гонта Іван недоліткам - дітям зважився сказати: „Не я вас вбиваю, а присяга!" Після нього і після самопожертви тисячів українських людей ми всі заприсяжені обороняти українську самобутність — особисту й національну.

На новій крутій стежці давньої української Голготи зустрічає нас своїм запитанням Василь Симоненко, що свій хрест достойно доніс до могили.

Хто обікрав і оскуб його душу?
Хто його совісті руки зв'язав?
Де вони ті — відгодовані, сірі,
Недоріки, демагоги й брехуни,
Що в'язи скрутили дядьковій вірі,
Пробираючись в крісла й чини?

III

І справді, хто вони, де і як здобувають свої крісла, ордени й чини?

На різних щаблях совдержапарату... У Спілці Письменників УССР... у тому „загоні союзної компартії", що Спілкою Журналістів УССР величається... у Товаристві культурних зв'язків з українцями за кордоном...

Старший віком серед них — Юрій Смолич. Протягом десятиліття 1924-34 на судилища ГПУ він супроводив більшість одного цілого покоління письменників України.

Молодший за нього — Василь Козаченко. Голосом Каїна він, з трибуни совєтського павільйону на Всесвітній Виставці в Монтреалі 1967, відрікався від знайомства з а р е штованими 1965 року діячами української культури: „Чи я їхній сторож?.. А де вони перебувають, того я не знаю і не хочу знати!"

Молодший за обох цих — Валентин Маланчук, ідеологічний наказодавець тепері-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Яро Заремба

МИКОЛА ШЛЕМКЕВИЧ ЗБЛИЗЬКА

(27 січня 1894 — † 14 лютого 1966)

(1)

В кімнатах минулого заслонені вікна. Там або щойно вечірні сутінки, або вже й зовсім темно. Тож входячи туди, самотою, чи гуртом, засвічують світла. Яркі, але часто холодні, рефлектори досліджувань, або тепле світло спогадів; а іноді то тільки блудні вогники перелетних зацікавлень.

Сьогодні в роковини його смерти, в кімнатах наших минулих зустрічей з Миколою Шлемкевичем ми засвітили тепле світло наших спогадів. Здавалося б, ще так недавно, в „Листах до Приятелів", отак закликав і нас д-р Шлемкевич: „Чистим серцем і соборно вшануймо наші великі події і наших великих людей!" Це ми й робимо. Власне, стараємось робити. І був би я радий, якби мені пощастило цією розповіддю хоч дещо оживити, приблизити хоч трохи образ небуденної людини, образ, що його час помалу, але й нестримно віддалює від нас, відносить у щораз дальші кімнати минулого.

Минає вже вісім років від останньої і 38 від моєї першої зустрічі з д-ром Шлемкевичем. Перша зустріч, кажуть, навіть якщо вона й зовсім не позначена якоюсь важливістю, має не раз помітний вплив на те, як уложаться в житті дальші взаємовідносини зустрінутих. Тому й хочу почати мої спогади саме тією першою зустріччю, бо в ній, можливо, початок і причина того, що тепер пишу на тему: М. Шлемкевич зблизька.

Десь на початку грудня 1936 року мій тодішній шеф у В-ві „Батьківщина" у Львові, Дмитро Паліїв, повідомив мене, що незабаром приїде зі Сновидова Микола Іванейко. Цим журналістичним псевдонімом Шлемкевича в ті роки ми всі, звичайно, й називали його. Отож, казав Паліїв, приїде Іванейко на кількаденні наради і, очевидно, буде присутній на свято-миколаївському вечорі нашого В-ва. Тож я, що маю бути св. Миколаєм, можу навіть зі шкіри вискочити, але привітання має бути гідне Іванейка. — Біда, кажу, та ж я Іванейка зовсім не знаю. — А його статті в „Перемозі", так називався наш ідеологічний журнал, редактором якого і був Іванейко, читаєте? — Читаю. — То не кажіть, що не знаєте Іванейка і робіть так, щоб усе було добре.

З повагою великого святого, відомо ж, характеризація чуда робить, звернувся я на Вечорі до Іванейка і запевнив, що знаю його добре, бо читаю „Перемогу над злом" і „Небесні Вісті". З „Перемоги", мовляв, знаю, що ти пишеш і як славно ти пишеш, а в „Небесних Вістях" читав колись, які таланти ти дістав від небесного Отця на свої уродини:

Філософ, музик і поет, — всі
три зійшлися в тобі,
такого більше тут нема
багатства ув одній особі.
Шанують, чув я люблять
всі свого ідеолога,
що талантів не закопав, які
дістав від Вога.

За те і я тебе люблю, запевнив Шлемкевича св. Миколай, і, порозумівшись завчасу зі співучим народом, запропонував залі, з нагоди іменин, привітати Іванейка дзвінким многоліттям.

Коли ж я, розхарактеризувавшись, долучився до товариства, Шлемкевич зразу підійшов до мене, новика тоді у львівській редакції, ґратулював і обіцяв передати своїй родині привіт від Миколая. І ту свою обіцянку дотримав. Пізніше, в таборах, і вже тут, в Америці, деколи, з нагоди св. Миколая, на прохання пані дому пригадував я ще, як то ми у Львові вітали її чоловіка. Це зближувало мене з їхніми дітьми, для них я вже не був ще один знайомий тата, але той пан, що був у Львові св. Миколаєм і дав татові дарунок. Але не знають вони, може й досі, які дарунки відтоді, довгі роки, діставав той пан від їхнього батька.

Власне раз, уже тут, в Америці, під час одного вечора під знаком св. Миколая, д-р Шлемкевич, що завсіди, і як гість і як господар, збагачував зустрічі погідним настроєм, чи розмовами, завсіди цікавими для даного товариства, виїмково таки багато розказував про себе самого. Цей вечір записався в моїй пам'яті між найкращими, дарма, що Шлемкевич пізніше вибачався, мовляв, нас лишив, а сам пішов у спомини. Бо ж, звичайно, не любив говорити про себе, уникав оту для нас таку цікаву тематику. Ось один епізод з часів його молодости, про який він нам розказував:

У 1915-му році, по вакаціях, Шлемкевичеві шлях зі Сновидова над Дністром уже не стелився на південний захід, продовжувати студії у віденському універс и т е т і але на північний схід. Москалі, відступаючи з Галичини, інтернували його і разом з іншими закладниками повезли етапами аж на Сибір. Довга, дуже довга дорога для Шлемкевича незвичайно прикра. Він набавився хвороби шлунка, що сильно його послабило. Вкінці, поважно хворий, він опинився у великому бараці, в якому сибірські вітри находили щілини, щоб снігом дути до середини. Вночі віддих сплячих людей інеєм застигав на стухлій соломі. У Шлемкевича кровавили ясна, зуби хиталися, попухли ноги, він сильно гарячкував. Був певний, що у своїй життьовій мандрівці уже зближається до останньої зупинки. Але на цьому світі не тільки лихо вдаряє часто нагло й несподівано, але так само з'являється не раз і порятунок. Таке сталося і Шлемкевичеві у тому сибірському Талергофі. Приїхала туди делеґація Міжнародного Червоного Хреста, головою якої була графиня родом з Відня. Так щасливо склалося, що серед сорокатої маси людей вона звернула увагу теж на хворого Шлемке в и ч а. Він, очевидно, не потребував перекладача. Графиня скоро зорієнтувалася, що ця критично розслаблена людина — це молодий, 19-літній студент віденського університету. Вона зразу, чи то тільки з чисто людських міркувань, чи в деякій мірі вплинули на це „реґіональні сантименти", порушила всі можливі пружини, щоб його рятувати. І добилася того, що Шлемкевича негайно перевезли до міської лічниці, та ще й запевнили графиню, що він і надалі буде користуватися всіми можливими полегшами. І так воно потім і було.

Шлемкевич не тямив, чи, можливо, взагалі не знав імени своєї великої доброчинниці, але вірив, що це вона, віденська графиня, врятувала його тоді від смерти, власне, продовжила його життя на більше ніж пів століття. І ми теж з вдячністю споминаємо незнайому чужинку, бо якби не вона, ми, мабуть, не знали б, ми не мали б Миколи Шлемкевича.

Кажуть, що навіть зовсім дрібні вчинки людини не раз таки багато говорять про неї. Для прикладу, тільки одна картина:

Елизабет, 25 років тому. Одного погідного суботнього пополудня вийшли ми на прохід, як казав, жартуючи, М. Шлемкевич, — пізнавати рідний край. З однієї хати випроваджувалися люди. Біля хідника, у безладі, купа всяких старих речей, а заразом же біля неї, але уважливо спертий об дерево, так, що й скло не збилося, — портрет Тараса Шевченка. Ми пристанули. Чуючи, що балакаємо по-українськи, вже старша жінка, вказуючи на портрет, оправдувала себе: „Не можемо його взяти з собою! Наш син взяв би, але вона, невістка, не хоче. Таліянка! Вперлася, що ні і що їй зробиш. Мій старий мало не плаче." — А з очей її старого таки котилася капосна сльоза... Тоді Шлемкевич, зовсім несподівано для них і для мене, каже: „Якщо ви не можете його взяти, то я візьму." — Жінка на радощах заходилася витирати з пороху портрет, а подаючи його Шлемкевичеві, мовила: — „А Бог би вас любив, що берете Шевченка до себе. — Ми го купили зара як мося поженили!" — з помітною гордістю та такою ж полегшою, звірився нам її чоловік. А мені гадалося потому: скільки теплого доторку — руки й душі було в тому малому вчинкові Миколи Шлемкевича.

(Закінчення буде)

ПРОТОКОЛ

НАРАД ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

які відбулися на Союзівці в неділю 16 вересня 1973 року.

В нарадах взяли участь усі члени Екзекутивного Комітету, а саме: головний предсідник Йосип Лисогір, заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, заступник головного предсідника на Канаду сен. Павло Юзик, заступниця головного предсідника п-і Марія Душник, заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох, головний касир пані Уляна Дячук та головний редактор Антін Драган і асистент керівника Організаційного Відділу Степан Гавриш. Частинно приявними під час нарад були головні контролери мгр Іван Геврик, мгр Іван Винник, д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук.

І. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Наради відкрив о год. 2.30 по полудні головний предсідник Йосип Лисогір, запропонувавши порядок нарад, який одноголосно схвалено, а саме:

1. Відкриття
2. Прийняття справленого протоколу нарад з 15-го червня 1973 р.
3. Звіти членів Екзекутиви і головного редактора
4. Різні справи
5. Закриття наард

2. ПРИЙНЯТТЯ ПРОТОКОЛУ НАРАД З 15-ГО ЧЕРВНЯ 1973 РОКУ

Головний предсідник Йосип Лисогір, відкриваючи дискусію над прийняттям протоколу з 15-го червня 1973 р. заявив, що написаний протокол не віддзеркалює точно перебігу нарад. На його думку справи є помішані і не подані за таким порядком, за яким були ведені наради. У зв'язку з тим, він подав додаток до протоколу на письмі.

Відповідаючи головному предсідникові, гол. секретар заявив, що 5-го липня 1973 р. він передав копії протоколу наради з 15 червня всім членам Екзекутиви, які повинні були, за раніше схваленою засадою, до тижня подати на письмі свої завваги, що не сталося. Після дискусії, на внесення заступника гол. предсідника і рекордового секретаря В. Сохана, схвалено, щоб тому, що стверджено пропущення і неагідність заподаних рішень у тому порядку, як проходили наради, головний секретар, прослухавши магнетофонний запис нарад і порівнявши його з протоколом, доповнив це, що є пропущене. Протокол повинен бути написаний в такому порядку, як проходили наради.

Після цього, на внесення заступника гол. предсідника проф. І. Телюка, схвалено: щоб оминути неточність протоколів, на наступні засідання Екзекутиви заанґажувати технічну силу, яка приготовляла б протоколи. За остаточний текст протоколу, згідно зі статутом, далі відповідає головний секретар.

Відтак на внесення головного предсідника Й. Лисогора схвалено 4-а голосами проти 3-ох, щоб ці наради протоколував асистент керівника Організаційного Відділу Степан Гавриш.

Опісля головний предсідник Й. Лисогір офіційно припоручив С. Гавришеві писати протокол.

3. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ І ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

а) Звіт головної касирки Уляни Дячук

Звітуючи про господарку УНСоюзу, головна касирка п-і Уляна Дячук підмітила, що майно УНС збільшилося за останніх 7 місяців на 639,000.00 дол. з чого 587,416.50 дол. належить до Забезпеченевого Фонду, 34,606.38 до Братського Фонду і 16,029.09 до Фонду Захисту.

У звітовому часі інвестовано в канадських бондах 100,000 дол., а саме 75,000.00 дол. в Province of New Fondland і 25,000.00 дол. в Hydro-Electric Power в Онтаріо.

Рівнож закуплено на короткий час за 200,00 дол. US Treasury notes, за 150,000.00 дол. Treasury bills і за 10,000 дол. nots Федерального банку.

У звітовому часі дозріли до виплати бонди: 50,000.00 дол. Onterio Hydro-Electric Power, 35,000.00 дол. West Texas Utility та 200,000.00 дол. US Treasury notes.

В тому часі уділено одну гіпотечну позичку на дводвородинний дім в Брукліні при 80 Н. 8-ма вулиця.

В звітовому часі збільшено інвестиції позичкою для Допоміжної Корпорації УНС на суму 873,609.57 дол. і дорогою перебрання реальностей, на яких була гіпотечна позичка. Збільшено інвестиції в реальностях на суму 112,840.86 дол. та в бондах інвестовано на 67,423.15 дол. більше, як з кінцем минулого року. Позички гіпотечні зменшилися на суму 623,504,04 дол., а позички на підклад грамот зменшилися на суму 17,840.59 дол.

Порівнюючи прибутки першого півріччя з таким самим часом минулого 1972 р., є зріст приблизно на суму 210,000.00 дол.

Звітодавець стверджує, що дуже відрадним явищем є збільшені впливи від членських внесків на суму 20,000 дол. за перших 6 місяців року та 36,000 дол. за 7 місяців. Зменшилися впливи від відсотків на гіпотечних позичках і бондах та членських позичках, а натомість значно більше, бо аж на 170,000 дол. збільшилися відсотки від позички для Допоміжної Корпорації УНС.

За перших 6 місяців у видатках виплачено менше грошових зворотів, вивінувальних грамот та посмертних допомог, а більше видано дивідент. Більше виплачено „Свободі" 24,000.00 дол., обласним організаторам 8,000.00 дол., а платня працівникам збільшилася на 7,900.00 дол.

Допоміжна Корпорація УНС по день 10 вересня ц.р. видала на будову нового дому 9,521,900.71 дол. В тому часі виплачено за відсотки від одержаних позичок 729,425.16 дол.

Позичка УНСоюзу для Допоміжної Корпорації УНС виказує сальдо 5,053,270.77 дол. Інші позички є від Комершел Траст Компанії в Джерзі Ситі 2,000,000.00 дол., First National Jersey Bank 3,000,000.00 дол. і Morgan Trust Co. 290,000.00 дол. Якщо йдеться про сплату гіпотечних позичок, то від 10 позичок незаплачені двомісячні рати, та від двох позичок — тримісячні рати. Дім Відділів УНСоюзу в Детройті далі не платить морґеджу від 12 березня 1972 року. Є далі клопоти з новим власником будинку при 540 Фокх вул. в Бронксі, який не платить регулярно місячних рат. Це саме відноситься і до двох інших гіпотечних позичок, які вже від довшого часу є в стані замкнення.

Є Відділи, які залягають з розчисленням від довшого часу, а саме: 71-ий Відділ в Клівленді не заплатив вкладок від місяця лютого, 26-ий Відділ від липня 1972, по смерти секретарки, перестав існувати, тільки тому, що її дочка, яка не є членом УНС, не хоче передати адрес членів Відділу, 222-ий Відділ в Клівленді не заплатив внесків від травня і 397-ий Відділ в Філядельфії від місяця червня. Окрім того біля 30 Відділів не вплатили внесків за місяць серпень.

На доручення Екзекутиви п-і У. Дячук [illegible] з п'ятьма фірмами і одержала [illegible] на закупівлю устаткувань у нових приміщеннях. Остаточно вирішено, що бюрові устаткування будуть закуплені в фірмі „Шовплейс Систем" Іст Гановер, Н. Дж. Кошти устаткування через деякі зміни передбачається на суму 52-55,000.00 долярів.

Закінчуючи звіт, пані Дячук заявила, що має ще інші справи до полагодження, які порушить у точці „різні справи".

б) Звіт головного секретаря д-ра Ярослава Падоха

Цей звіт охоплює час трьох місяців, тобто від 15 червня 1973 р. коли відбулася остання нарада Екзекутиви. За останні три місяці УНС придбав нових членів: в червні — 335, в липні — 322 і в серпні — 297, разом 954. В попередніх п'яти місяцях придбано було 1,062 члени, що дає за перших вісім місяців цього року разом 2,556 нових членів. В тому часі минулого року придбано було 2,451 членів, отже в цім році є невелике збільшення на 105 членів. Коли зважити, що в минулім році УНС мав дефіцит 153 члени, можна думати, що це в цім році в ніякім випадку не повториться, навпаки в цім році придбаємо значну надвишку, бо останні чотири місяці року є звичайно найкращими. Дещо збільшилися в цім році втрати членів, бо хоча є надвишка на 105 членів, загальний стан членів збільшився з кінцем липня лише на 69 членів. Цей стан з кінцем 1972 р. був 88,213, а з кінцем липня ц. р. — 88,282. Окрему проблему становить не лише питання закінчення цього року з успіхом, тобто з надвишкою, але також, з уваги на черговий конвенційний рік, питання покриття недобору за міжконвенційні роки. Коли загальний стан з кінцем 1969 р. виносив 89,107 членів, то цей загальний стан членів з кінцем липня ц. р. виносив 88,282 членів, отже з кінцем липня наш міжконвенційний недобір виносив ще 825 членів. Нашим завданням в цих останніх чотирьох місяцях є придбати стільки членів, щоб покрити не лише видатки в членах в цім одним році, але також покрити цілий дефіцит за минулі роки. Якщо це виконаємо, зможемо говорити про успіх нашої цьогорічної, зокрема осінньої, передконвенційної кампанії.

За вісім місяців цього року стан наших шести областей є такий:

Область	Придбала нових членів
С. Гавриша	768
В. Оріховського	609
М. Снігуровича	176
В. Дідюка	296
Західна Канада	53
Відділи поза Областями	128
Відділи поза Округами	34
Разом:	2,556

Протягом перших семи місяців здобули 11 організаторів золоті, а 51 срібні відзнаки, видані з нагоди 80-річчя „Свободи".

Протягом останніх місяців учасники організаційного курсу на Союзівці в червні ц. р. придбали: в червні 114, в липні 60, а в серпні 50; разом 229, або пересічно 71 курсантів придбали по три члени, тобто по одному членові місячно.

Від липня йде нова, передконвенційна і ювілейна кампанія, яка спирається на поділі УНС і його Відділів на сім районів, в межах яких змагаються наші Відділи в трьох групах, поділених за числом активних членів з кінця минулого року, а саме до 75, від 76 до 150 і від 151 і більше. Кожного місяця визначується (цим займається С. Гавриш) переможців в кожнім районі та в кожній групі в межах районів, отже 21 осіб, як першунів, і стільки, як тих, що можуть придбати другу і третю нагороду. Тому цих переможців є 63 поза спеціяльними, а саме найкращою жінкою та студентом. Для заощадження часу можемо тут подати тільки трьох найкращих організаторів, які за два місяці кампанії придбали найбільше точок, а саме Романа Татарського, секретаря 94-го Відділу з Детройту і курсанта зі Союзівки, який придбав 431 точок, Карла Кобіто, секретаря 121-го Відділу з Ром, який придбав 312 точок та Михайла Гентоша, секретаря 305-го Відділу з Магоні Сити й голови Шамокинської Округи, який придбав 240 точок.

Поза статистичними даними, зв'язаними зі станом УНС щодо членства, з організаційних справ слід зазначити наступні проблеми: передусім годі не подати в звіті втрату заслуженого й відданого обласного організатора, Євгена Репети, який виконував обов'язки від 1-го грудня 1968 р. до кінця серпня ц. р., отже 4 роки і 9 місяців. Євген Репета відійшов на власне бажання. Його супроводять наші найкращі побажання й вдячність за добре виконувану працю. Чи не найважливішою й найпильнішою проблемою організаційного відділу є підшукати нового обласного організатора на місце головного радного Є. Репети.

З важливіших організаційних справ і акцій протягом минулого чвертьріччя слід зазначити такі:

1. Шостий організаторсько-секретарський курс на Союзівці в часі від 17 до 22 червня ц. р. Курс покінчили 71 учасник. Про їхні здобутки до і після курсів була мова повище. Адміністраційною ділянкою зайнявся асистент Організаційного Від. Степан Гавриш. Два найвизначніші першуни предконвенційної кампанії є саме нашими колишніми курсантами.

2. Союзові Дні, пов'язані в цім році з 80-річчям „Свободи". Про це докладніше звітуватиме С. Гавриш, який відав цією акцією.

3. Осіння кампанія і кампанія передконвенційна, для успіху якої відбуваються осінні збори. Збори намічено й проголошено в 25 Округах. Вже вислано дві третини повідомлень про збори. Всіх повідомлень буде понад 1,500, бо йдуть вони до відділових урядовців, окружних і головних урядовців. До повідомлення залучуємо окрему картку із заохотою взяти участь у зборах. Для доповідачів, голів Округ та головних урядовців приготовано і вислано окрему записку відносно справ, які слід порушити на зборах. На жаль, скорочено час відбування цих зборів до двох тижнів вересня, що м. ін. не дає змоги обласним організаторам взяти участь у зборах всіх своїх округ. Уважаю це некорисним для висліду кампанії.

4. Щоб забезпечити успіх кампанії вислано обіжники до Відділів: а) тих, що не приєднали в першім півріччю ніяких членів, б) в справі збільшення числа членів, щоб мати змогу придбати одного чи більше делеґатів, подаючи стан голосуючих членів і заохоту його збільшити, в) вислано також піврічний звіт до Відділів, вказуючи скільки Відділи за півріччя придбали членв та чи мають зиск чи втрату в членах, г) вислано окремий обіжник до спортових і пластових Відділів, подаючи скільки вони придбали членів в цім і раніших роках, ґ) висилається окремі письма до курсантів заоохочуючи їх до дальшої праці. Також вислано письмо до головних урядовців, закликаючи їх до зорганізування членів і допомоги сусіднім Відділам.

5. Ведеться акцію за збільшення числа нових членів з уваги на близьку Конвенцію. Це є найважливіший засіб прибутку в членах. Звернено в обіжнику увагу на ст. 10 статуту та вимогу відповідного числа для вибору делеґатів. Це потрібно найбільш уважливо провести до кінця року. Вимагаємо далі від делеґатів та кандидатів на них „делеґатської десятки" членів річно.

6. Святочно вручається і проголошується в газеті із фоматами тих, які здобули ювілейні відзнаки, срібні і золоті. Це буде продовжуватися, як важливий засіб збільшення числа нових членів.

7. Приготовляю далі, як всі минулі роки, статті до „Трибуни" на актуальні союзові теми, зокрема такі, які відносяться до нашої кампанії, і це продовжуватиму. Також готуємо викази тих, які здобули відзнаки, які були переможцями в передконвенційній, дочковій кампанії, здобутки курсантів і ін. Труд готування цих двох останніх статистик взяв на себе С. Гавриш.

8. Зібрано дані відносно радіостацій, які передають наші проголошення, та їх надруковано в „Свободі" із закликом користати з передач. Вислано в серпні вже вдруге в цім році, нові тексти проголошень на цих радіостаціях. Стоїмо в особистому, листувальному зв'язку зі стаціями.

9. Замовлено нове видання „Комперативн Ріпорт" і його з пояснювальним листом вислано до всіх Відділів із заохотою замовляти потрібне число тієї брошури.

9. Замовлено передрук декілька наших інформативних брошур, переглянувши і справивши їх.

10. Надруковано новий „Іконостас" в обмеженому числі 350 штук.

11. Продовжувано в червні акцію у зв'язку з українознавчими школами. В ряді шкіл роздано чеки відмінникам шкіл. Ця акція повинна розгорнутися на всю ширину в наступному році. Покищо це була тільки спроба і вона була корисна. Маємо виготовлений проєкт нової обкладинки з портретом Івана Франка і новий календар з мапою України. Ці проєкти слід сьогодні затвердити і дозволити віддати їх до друку. Будуть це важливі засоби пропаганди УНС, а зокрема здобуття для нього молоді.

12. Приготовано до газети нові кличі, достосовані до нинішнього життя, зокрема до девальвації доляра і інфляції.

13. Відносно конкурсу в ділянці образотворчої і музичної діяльности союзової молоді, написано листи-пропозицію до Об'єднання Образотворчих Мистців та до Українського Музичного Інституту Америки, пропонуючи їм організацію конкурсів. Ждемо на відповідь, хоч маємо вже обидва позитивні відгуки. Є проблема виконання ухвали Молодечої комісії в справі конкурсу танцювального з елімінацією в часі Конвенції. Цим повинна зайнятися Екзекутива.

14. Існує проблема виконання ухвал Головного Уряду в справі прийняття референтів молоді та спорту в УНС. Я порушив справу в статті поміщеній в „Свободі", заадресованій до українського студентства, але цього замало. Важко вірити в успіх без публічного заклику, чи конкурсу.

Прошу цю справу вирішити сьогодні: Вона матиме значення для нашої кампанії тепер і на будуче.

Із поза-організаційних справ слід згадати наступні секретарські:

Справа друку протоколу річних нарад, які відбулися в часі від 21 до 25 травня ц. р. Тому, що Екзекутива схвалила, щоб раніше був переписаний запис на магнетофонній стрічці, який 28 червня закінчено, з деякими схваленими пропущеннями, я закінчив диктувати закінчення протоколу 3 липня, а 10 липня, перевівши коректу переписаного диктату, я віддав решту протоколу ред. А. Драганові до друку. Раніше 4-го червня започатковано друк готової частини протоколу, головним чином відкриття і звітування, що було надруковане в 10 числах „Свободи".

З-поза організаційних і секретарських справ можу лише згадати, що я в днях 1-2 вересня ц. р. репрезентував УНС на Світовому З'їзді Пласту в Детройті КУПО. Більше репрезентацій мені не призначено.

в) Звіт заступника головного предсідника і рекордового секретаря Володимира Сохана

Заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан подав у звіті огляд руху членства УНСоюзу за вісім місяців 1973-го року. В активному членстві втратив УНСоюз протягом восьми місяців 336 членів. На це склалися втрати 377 членів у Деп. молоді та 241 члена у Деп. дорослих і прибуток 282 членів із грамотами акцидентового забезпечення. Ці втрати по місяцях виносили: 19 у січні, 93 в лютому, 9 у березні, 14 у квітні, 78 у травні, 4 в червні, 38 у липні та 81 у серпні. З 31-им серпня 1973 року мав УНСоюз 70,529 активних членів, в тому 20,489 в деп. молоді, 44.931 у деп. дорослих та 5,109 забезпечених акцидентовими грамотами.

У загальному числі членів зріс УНСоюз за вісім місяців 1973 р. на 44 члени. На це склалися: втрата 250 членів у деп. молоді, прибуток 12 членів у деп. дорослих та прибуток 282 членів із акцидентовими грамотами. Стан всього членства: активного, на виплаченому забезпеченні та на безплатному продовженні, виносив з 31-им серпня 1973 р. 88,257 членів.

Нових членів придбав УНСоюз протягом восьми місяців 2,566, а вже в першій половині вересня наспіла до Головної Канцелярії УНСоюзу 51 аплікація. Втрати в членстві за вісім місяців 1973 р. були меншими як в попередньому, в кожній категорії: 339 членів суспендовано, 557 членів померло, 541 вибрали грошові звороти, 796 одержали повні виплати вивінування і 593 члени заплатили повністю вкладки за свої грамоти.

Серед 2,556 нових грамот, виданих у восьми місяцях 1973 р., було 479 грамот акцидентового забезпечення. Чистий прибуток у членстві, так активному, як і загальному, осягнено тільки завдяки прибуткові в числі акцидентових грамот. Аналіза нових грамот виявила, що нові члени часто набувають тільки акцидентові грамоти, хоч введено в УНСоюзі ці грамоти з ціллю дати нашому членству змогу підвищити цими акцидентовими грамотами своє звичайне життьове забезпечення. Звітодавець ствердив, що кориснішим для членства є рівночасне набування грамот життьового та акцидентового забезпечення, бо ці два роди забезпечення себе взаємно доповнюють.

Володимир Сохан звітував теж про дальші старання в забезпеченевих урядах стейтів Америки і провінцій Канади одержати апробати на введення трьох нових плянів забезпечення в УНСоюзі, інформуючи про вимоги ряду змін і доповнень деяких стейтів, а зокрема Пенсильвенії, в текстах забезпеченевих договорів пропонованих нових плянів. Звітодавець представив теж пропозиції заміни існуючих бюрових машин Рекордового Відділу через закупівлю або винайм нових машин в трьох різних фірмах, порівнюючи їхні ціни продажу, винайму та ремонту і чищення цих машин.

Вкінці В. Сохан згадав про смерть заслуженого союзового і громадського діяча бл. п. Антона Шарана, в похороні якого він взяв участь, та про прощання УНСоюзом і цілою громадою Джерзі Ситі відданого українській справі та УНСоюзові секретаря 170-го Від. Дмитра Дидика, який переїхав на постійно до Фініксу, Арізона. Він теж поінформував про допомогу, що її він дає в праці над приєднуванням нових членів та у стараннях заснувати новий Відділ УНС, складений з членів молодечих організацій і молодих професіоналів.

По звіті Володимира Сохана, наради перервано в зв'язку із закінченням тенісового турніру УНСоюзу, що відбувся на кортах Союзівки.

г) Звіт заступниці гол. предсідника п-і Марії Душник

У своєму звіті п-і Марія Душник висловила вдоволення з організаційної праці жінок — на постах секретарів. Крім того Жіноча секція при УНСоюзі має проєкт нового заклику до секретарок в справі організаційній, як рівнож і в справі збірки фондів на пам'ятник Лесі Українки на Союзівці. За словами Марії Душник вже зібрано 1,800.00 дол. і вже розпочато переговори з маестром Черешньовським в справі проєкту пам'ятника. Згадала вона й це, що заходом Жіночої Секції при Головному Уряді УНСоюзу дві дівчині були на дитячих таборах Союзівки, а саме Марія Гінда з Ню Йорку і Джейн Анна Філіп з Вілкіс Беррі. Пані Марія Душник репрезнтувала УНС на конференції Ліґи Православної Молоді в Картереті, була учасником Фестивалю УНСоюзу 18-19 серпня в Лейквуд Парку, Барнесвіллі, учасником стейтового Союзового Дня в Бавнд Бруку 9-го версня, була присутньою під час закінчення курсу українознавства на Союзівці, як рівнож 4-5 вересня була присутньою при роздачі нагород переможцям спорту на Союзівці. Пані Марія Душник згадала, що була учасницею Інтернаціональної Ради Жінок у Відні, де пропагувала добре ім'я українців. В суботу 15 вересня заступала УНСоюз під час наради Крайової Управи за Патріярхальний Устрій. Вона згадала й це, що під час бенкету з нагоди 80-річчя „Свободи" в Джерзі Сити вручила секретарці 25-го Відділу п-і Квітці Стецюк Історію України Грушевського, як найкращій організаторці стейту Ню Джерзі. Пані Душник згадала про найкращі жінки-організаторки. Звітуюча взяла участь в нарадах Окружного Комітету Відділів УНС в Ню Йорку 14-го вересня ц. р. й вручила ювілейні відзнаки найкращим організаторам. Всіх запросила на 50-річний ювілей свого 293-го Відділу УНС, що відбудеться 10 листопада ц. р. Брала участь у виборі Міс Союзівки, що вимагає змін. В часі Віденського Конгресу була членом комітету для справ еміґрації та переслідування українських інтелектуалістів. Взяла участь у прийнятті в американській амбасаді й інформувала амбасадора й його урядовців про українську справу.

По закінченні звіту п-і М. Душник, були запити до неї від ред. А. Драгана, Володимира Сохана, Йосипа Лисогора, Івана Геврика і Степана Гавриша. Запити відносились до обіжника, що мав би вийти від Жіночої Секції, щодо будови пам'ятника Лесі Українки, та перебігу нарад під час конференції за Патріярхальний Устрій та вручення КЛК таблиці від Спортового Комітету. Головний предсідник Й. Лисогір вияснив, що жадна Комісія при Головному Уряді не має права робити якоїсь акції, не маючи на це дозволу Екзекутиви. Тут не враховано Контрольної Комісії, що діє на підставі статуту.

д) Звіт заступника головного предсідника проф. І. Телюка

Заступник головного предсідника проф. Іван Телюк почав звіт згадкою про свою репрезентаційну діяльність та про участь в організаційній кампанії. Згадав, що був учасником Окружних нарад, а відтак Союзового Дня в Окрузі Янгставну, Огайо в днях 28-29 липня. Відтак 25 і 26 серпня відбулось засідання Комісії Союзівки, в якому участь брали Йосип Лисогір, проф. Іван Телюк, проф. Богдан Гнатюк, мгр Іван Винник і Володимир Квас. Під час нарад винесено ряд ухвал:

1. Заанґажувати помічника для управителя Союзівки.
2. Побудувати приміщення на підручні магазини.
3. Поширити спортові площі.
4. Продовжувати мистецькі програми власними силами, а лише час до часу анґажувати професійні сили.
5. Тому, що зменшилася фреквенція учасників дитячих таборів, влаштовувати їх разом для хлопців і дівчат.
6. На курси українознавства приймати молодь у віці від 14-18 років. Колиб були зголошення у старшому віці — влаштувати окремий курс.
7. Приготовити плян праці Союзівки на цілий рік, беручи до уваги збільшення видатків.

Поза тим звітодавець брав участь у Союзовому Фестивалі 18-19 серпня у Лейквуд Парку, Барнесвіллі, Па., був учасником Союзового Дня стейту Ню Джерзі в Бавнд Бруку 9-го вересня, був учасником Зузістрічі Дивізійників на оселі „Верховина" УРСоюзу, учасником З'їзду Об'єднання б. Воїнів УПА. Рівнож з проф. М. Мельником, головою Асоціяції Українських Професорів, відбув нараду з головним предсідником Й. Лисогором в справі фінансової допомоги. Асоціяція об'єднує понад 200 професорів, які могли б видати різні праці зі своїх ділянок, а на те є потрібні фонди. Звітодавець підкреслив, що Асоціяція не є конкурентом Гарварду.

Якщо йдеться про організаційну ділянку, то проф. Телюк до кінця серпня зорганізував до УНСоюзу 16 членів. Допомагає в готуванні ювілейного свята „Свободи", що його влаштовує стейтова союзова Округа на день 30 вересня ц. р. Проф. І. Телюк згадав, що є членом підготовчої Статутової Комісії, тому просив, якщо хто має якісь завваги зголошуватись. На закінчення звіту звітодавець звернув увагу, що була ухвала Головного Уряду в справі посту діловода публічних зв'язків. Апелює, щоб цю ухвалу перевести в життя.

Запити до проф. Івана Телюка ставили: Володимир Сохан, п-і Марія Душник, п-і У. Дячук, ред. А. Драган і д-р Ярослав Падох. В запитах порушено: які спортові площі, чи радше яку спортову ділянку мала на увазі Комісія Справ Союзівки, справу матеріялів для зміни статуту, членство Союзівки в сусідньому „Контрі Клюбі", де можна б відбувати турніри гри в ґольфа. Річна вкладка Союзівки до цього ж клюбу виносила б 250-300 дол.

ґ) Звіт заступника гол. предсідника на Канаду сен. Павла Юзика

У своєму звіті сен. Юзик заявив, що був плян поїздки по Західній Канаді, але канадський парлямент продовжив свої наради на один місяць, тому пляну повністю не зреалізовано. Усе ж поїздка на коротку мету відбулася. Не поїхав до Садбури, бо місцеві союзові діячі були тоді на вакаціях, але разом з головним предсідником Й. Лисогором відвідав 31 липня Тандер Бей, де зійшлося на нараду понад 50 осіб місцевого громадянства. Відтак поїхали до Вінніпеґу, де зустрілися з мґром Іваном Геврико, головою Контрольної Комісії, і разом з ним поїхали до Давфину, щоб взяти участь у Фестивалю, де головний предсідник Й. Лисогір сповняв ролю „господаря" а його дружина, п-і Марія Лисогір була „господинею". Промову від „Свободи" виголосив д-р Михайло Сосновський в заступстві ред. А. Драгана, який був перешкоджений і не приїхав. В загальному звітодавець висловився позитивно про перебіг свята, і на його думку, участь у Фестивалі потрібно продовжувати кожного року. З Давфину виїхали головний предсідник Й. Лисогір, сенатор П. Юзик і мґр Іван Геврик до місцевости Ніповин, де зустрілись з місцевим священиком та іншими провідними людьми і там заснували новий Відділ. Таксамо і в Роблині існують можливості заснування нового Відділу. Відтак відвідано Альтуну, зустрівшись раніше з організатором Вовком, де скомунікувались з провідними людьми, зорієнтувавшись, що є можливість заложити Відділ. У цьому багато допоміг о. Тенецук, який вже раніше був членом УНСоюзу. Там вони придбали кілька осіб і заложили новий Відділ. Секретарем став молодий чоловік, що був посадником і має практику в ділянці забезпечення. Головою Відділу [illegible]

(Закінчення на стор. [illegible])

ПРОТОКОЛ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

учитель, що є головою українських вчителів на цілий Саскачеван. Альтуна нараховує коло 1,200 українських родин. З Альтуни поїхали до Ріджайни. На жаль, там в цей час відбувалась нарада КУК. Усе ж поінформовано місцевих громадян про УНСоюз, а мгр І. Геврик здобув кількох членів, записавши їх на поважні суми. Поїздка закінчилась у Ріджайні тому, що сен. П. Юзик мав інші обов'язки. На загал, на думку звітодавця, поїздка була конструктивна і треба такі поїздки продовжувати. (Кошти за поїздку звітодавець не брав). У звітному часі сен. Юзик був головним промовцем на Фестивалю УНСоюзу в Лейквуд Парку, Барнесвілл, Па., що відбувся в днях 18-19 серпня.

Коли йдеться про плян на осінні місяці, то 28 вересня він буде на зборах в Торонті, а 29 вересня в Ніяґарській Окрузі, 30 вересня на ювілейному бенкеті 367-го Від. в Рочестері, Н. Й., а 7-го жовтня на ювілейному бенкеті „Свободи" 'в Чикаґо. На думку звітодавця осіння кампанія під[illegible]ує канадські Округи. Відтак сен. Юзик поінформував присутніх, що підготовану до друку книгу „Фор Беттер Канада", де є збірка його головних промов. Тому, що там є цінні матеріяли для студіюючої молоді, він постановив, тепер перед Другим Конґресом СКВУ, видати цю книгу 3,000 тиражем. В тій справі нав'язав контакт з друкарнею „Гомону України" і договорився про ціну коло 5.200 дол. Друковання книги вже почалось. Пропонує Екзекутиві видати книжку під фірмою УНС.

У справі видання книги зайняв слово ред. А. Драган і запропонував перебрати фірмування тієї книги, а гроші на видання взяти з фонду Енциклопедії Українознавства. Дальші запити ставили проф. І. Телюк, п-і У. Дячук, В. Сохан. Одержавши вичерпні вияснення, проф. І. Телюк поставив внесок, щоб УНСоюз фірмував видання книги, грішми з фонду Енциклопедії. Внесок піддержав В. Сохан і його одноголосно схвалено.

Звіт сен. Юзика відносно поїздки до Давфину доповнив головний предсідник. Він висловився позитивно про це свято і участь у ньому у майбутньому.

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

Перед зложенням звіту головний предсідник Й. Лисогір поінформував, що листом з 25 серпня б. р. голова Контрольної Комісії мгр Іван Геврик повідомив його, що звичайна контроля союзового діловодства відбудеться від 15-21 вересня 1973. Головний контролер д-р Михайло Данилюк писемно повідомив, що не зможе бути присутнім ввесь час контролі, але прибуде на 20 і 21 вересня. Далі інформував, що 15 вересня відбулося засідання Фінансової Комісії СКВУ і там вирішено засягнути інформації у Миколи Плавюка, відповідального за інформаційні матеріяли про Другий Конґрес СКВУ, які повинні бути поміщені в українській пресі. В телефонічній розмові, Микола Плавюк запевнив, що всі матеріяли вислав до редакції „Свободи" поспішною поштою.

Інформаційною дорогою заторкнено справу ювілейного бенкету 289-го Відділу в Рочестері, де секретарем є Василь Гузар. Головну промову під час бенкету в дні 23 вересня мають виголосити ред. А. Драган, або В. Сохан.

Остання інформація відносилася до похорону заслуженого союзового і суспільно-політичного діяча, покійного Володимира Гірняка. Й. Лисогір взяв у ньому участь і поінформував про його перебіг. На закінчення хвилинною мовчанкою і вставанням вшановано пам'ять сл. п. Володимира Гірняка.

Приступаючи до звіту, головний предсідник заявив, що звіт буде в формі завваг до поодиноких ділянок праці. Тут впершу чергу звернув увагу на Організаційний Відділ. На його думку успіхи, про які було говорено, себе не оправдують тому, що тут порівнюється зріст нових членів з роком 1972, а належить порівняти з роком передконвенційним 1969. До того, зріст нових членів виказує клясу АДД(випадкове), то не є корисним. Щойно був випадок, де треба було виплатити посмертне за двох членів в сумі 10.000 дол, що рівняється приходові з вкладок всіх грамот кляси АДД за два місяці. Головний предсідник вважає, що треба бути більш обережним з тією клясою забезпечення. На його думку є не впорядку з відділом молоді. Цей департамент не збільшується, немає допливу дітей, тому треба над цим застановитись. Недобре й зі забезпеченням нових членів до департаменту дорослих. Щораз більше попадають члени „пур риск", себто такі, які були хворі, скоро опісля вмирають і приносять фінансову втрату.

Добре, що збільшився прихід з членських внесків, це корисне і є доказом, що продаж забезпечення на більші суми є практична.

Журбою головного предсідника є це, що кошти організування членів надто високі і вони себе не оправдують і тому мусимо звернути на це увагу. Якщо йдеться про Союзові Свята-Дні, то вони є корисні. Та акція підносить союзовий престиж, бо на такі свята приходить по 1,000-2.000 осіб. Одначе Організаційний Відділ не використав нагоди, щоб зібрати кількасот адрес, а головно під час Фестивалю в Лейквуд Парку 18-19 серпня. Краще було з адресами в Бавнд Бруку 9 вересня, але й тут не використано нагоди. На думку головного предсідника Й. Лисогора, Фестиваль в Лейквуд Парку повинні були очолити місцеві союзовці.

Говорячи про радіові оголошення, яких є біля 25, на думку звітодавця, д-р Я. Падох повинен проаналізувати, яка є з них користь і їх докладніше контролювати. Тому потрібно звернути більше уваги на ту ділянку, а до того там повинні бути заанґажовані обласні організатори, члени Головного Уряду та голови Округ.

Якщо йдеться про статистику, яку подає д-р Я. Падох, то така завжди є надрукована в „Свободі". Побажано, щоб подавати факти, хто де і що зробив — інтерпретувати працю Відділів. Від 1-го липня впроваджено нову систему бонусів за здобуття найбільшого числа змагових точок. На думку звітодавця, відділові секретарі мало про це поінформовані, не розуміють способу обраховування цих пунктів, тому потрібно зробити все, щоб їх усвідомити про користь тих змагань і їх нагород. Якщо йдеться про малу фреквенцію відвідування дитячих таборів на Союзівці, то на думку звітодавця, тут якраз Організаційний Відділ і обласні організатори повинні старатися про це, щоб Відділи висилали дітей на табори так, як це було колись раніше.

Тому, що сен. П. Юзик просив, щоб його звільнити від дальшої участи в нарадах, Й. Лисогір перервав дальше звітування і перейшов до полагодження вибору делеґатів на Другий Конґрес СКВУ. Він поінформував, що УНС має право вислати 3-ох делеґатів з Америки і 3-ох з Канади і тому пропонує, щоб з Америки їхали заступники головного предсідника, а саме: проф. Іван Телюк, п-і Марія Душник і Володимир Сохан, а з Канади сен. Павло Юзик, мгр Іван Геврик і Василь Дідюк.

Внесок головного предсідника піддержав Володимир Сохан, а відтак більшістю голосів затверджено вибір. По голосуванню о год. 8:15 вечера сен. Павло Юзик виїхав до Канади.

По від'їзді сен. П. Юзика головний предсідник продовжував дальший огляд праці Організаційного Відділу і звернув увагу на це, що видатки на телефонічні розмови того Відділу є зависокі. Навів факт, що рахунок однієї розмови з обласним організатором виносив 49.20 дол. У зв'язку з цим закликає не надуживати телефонів, бо це коштовне.

Перейшовши до огляду господарки Фінансового Відділу під проводом пані Уляни Дячук, підкреслив відрадне явище збільшення прибутків з членських вкладок. Згадав про збільшені видатки на будову нового будинку, що дало і менші приходи від інвестицій. Збільшилися і інші видатки, включно з платнею працівників, через господарську коньюктуру. Загально праця того Відділу провадиться справно.

Порушуючи діяльність Рекордового Відділу під проводом Володимира Сохана, головний предсідник Й. Лисогір заявив, що цей Відділ працює солідно, виконує своєчасно всі свої функції, провадить широку кореспонденцію з секретарями, яка заторкує щоденне життя союзової праці. Своєчасно інформує в „Свободі" про стан нових членів і це є заохотою до праці секретарям.

Відтак звітодавець заторкнув репрезентаційні поїздки членів Екзекутиви. Саказав, що Контрольна Комісія вже раніше звернула увагу, щоб обмежити виїзд членів Уряду на різні репрезентації.

Відтак головний предсідник приступив до обговорення видавництва „Свободи". За його словами видавництво в звітовому часі віддзеркалює поважні труднощі, коли зважити, що прибутки з друкарських робіт зменшилися більше чим на 14,000 дол. і рівночасно збільшилися виплати на друкарські роботи на понад 8,000 дол. Збільшилися видатки на поштові оплати понад 3.000 дол. Рівнож збільшилися податки понад 2.000 дол., що при рівночасному зменшенні прибутків з оголошень понад 1,000.00 дол та продажу книжок коло 1,000.00 Це було причиною того, що з УНСоюзу треба було доплатити редакції „Свободи" більше чим 31.000.00 дол., ніж в тому самому часі м. року. Рівнож і на платні працівникам „Свободи" виплачено цього року більше около 15,000 дол., як це було в минулому році.

Перейшовши до звіту про Союзівку, головний предсідник заявив, що господарка Оселі є добра. Не зважаючи на економічну кризу, в звітовому часі було більше прибутків на 25,000 дол., але було і більше видатків через побудовання нового мотелю „Одеса" та закуплення нового устаткування. Збільшені прибутки були від рентування мешкань та продажу харчів. Бара мала такий самий прихід, що й в минулому році, хоча було більше гостей в тому році. Це тому, що було більше молоді, яка не має грошей на напитки, а це й добре, бо ми не бажаємо, щоб молодь сиділа в барах. Якщо йдеться про осінній сезон, то він заповідається дуже добре і є всі познаки, що цей рік буде рекордовим роком, коли говорити про обороти.

Справа нового дому. Звітодавець каже, що були всі познаки, що будова буде напевно закінчена до місяця жовтня. На жаль так не є, але є надія, що в листопаді таки зачнемо урядувати в нових приміщеннях. Якщо йдеться про винайм приміщень іншими фірмами, то далі є застій. Від двох тижнів ідуть переговори з представниками Уряду в справі винайму 14,500 квадратових стіп для приміщень „Сошел Секюріти" бюр. Над цією справою була дискусія і на внесок В. Сохана вирішено підписати контракт з „Сошел Секюріти" за ціну 8.00 дол. від квадратової стопи за нашим обрахунком чистої канцелярійної площі. В дискусії над тим внеском забирали голос п-і У. Дячук, проф. І. Телюк, п-і М. Душник, мгр І. Геврик і мгр І. Винник.

Головний предсідник рівнож інформував, що департамент алькогольних напитків в Ню Йорк стейті робить деякі перешкоди тому, що сен. П. Юзик, як канадійський громадянин, є членом Головного Уряду УНСоюзу, який є власником Союзівки, де продається алькоголь. По довшій застанові і дискусії вирішено, що коли будуть дальші труднощі, то треба буде заложити окрему корпорацію Союзівки з членів Екзекутиви, які мешкають в ЗСА.

По закінченні дискусії, заступник головного предсідника проф. Іван Телюк і заступниця п-і Марія Душник просили про звільнення від дальшої участи в нарадах.

Звіт головного редактора „Свободи" Антона Драгана

Звітодавець в першу чергу згадав, що якраз 15 вересня сповнилось 80 років від дня, коли вийшло перше число „Свободи". З тієї нагоди одержано привіт від президента Ричарда Ніксона, в чому велика заслуга проф. Тараса Шмаґали. Відтак перейшов до Видавничого Відділу, згадуючи, що є клопіт, бо в останньому часі відійшло на емеритуру трьох редакторів, а з 43 колишніх принагідних кореспондентів залишилось заледве половина. Дальше інформував, що вже є всі дані приготування до друку Союзового Альманаху, книжки про редактора Мишугу, та що може буде теж видана книга письменника Уласа Самчука „Сою незнаних". Інформував і про те, що заповідається клопіт з видаванням „Веселки" через брак редакторів. Коли говорити про це, що англомовний тижневик повинен виходити на 8 сторінок в четвер, то є конечним заанґажувати більше молодих студентів журналістики. Прийнято на працю редактора д-ра В. Тершаківця і молодого надійного студента Ігора Длябоґу. Відтак звітодавець інформував про це, що є багато клопотів з різними репрезентаціями, як центральних так і менших установ-організацій, які завжди почувають себе покривдженими. На закінчення звіту заявив, що „Свобода" буде вести інтенсивну кампанію на зібрання фондів на УККА і СКВУ.

По закінченні звітів були запити до ред. А. Драгана — д-р Б. Гнатюка, п-і У. Дячук, мгра І. Винника і В. Сохана. В запитах порушено справу видань „Свободи" та переносу друкарні і адміністрації до нового Союзового дому.

4. РІЗНІ СПРАВИ

Головний предсідник Й. Лисогір інформував, що сусідня фірма „Колґейт" виявила зацікавлення купівлею теперішнього приміщення УНС, яке давно коштувало УНС 123,000 дол.

По дискусії, в якій забирали голос п-і У. Дячук, В. Сохан, мгр І. Винник і д-р Я. Падох, вирішено пробувати продати старий дім за ціну 250.000.00 дол.

Відтак ред. А. Драган інформував, що має приготований проєкт заклику до громадянства в справі „наглої акції" збірки фондів на УККА. Зміст заклику на внесок п-і У. Дячук одобрено до друку.

Д-р Я. Падох запропонував, щоб розпочати Союзові радіові передачі в Детройті з радіостації відомого музики і громадського діяча п. Цепенди в ціні 7.50 дол. за оголошення. Внесок, піддержаний В. Сохaном, прийнято.

Пані У. Дячук інформує, що наспіли прохання від спортових дружин про фінансову допомогу, а саме: від дружини при 346-му Відділі „Львів", що має 6 дружин з 80 змагунами, з яких 43 особи є членами УНСоюзу; 399-ий Відділ в Чикаґо із 120 змагунами і 434-ий Відділ з Монтреалю. Щоб всі ці прохання полагодити, п-і Уляна Дячук пропонує розподіл дотацій поодиноким спортовим клюбам, що його після піддержання В. Соханом одноголосно апробовано.

Додатково п-і У. Дячук поінформувала про плян введення нових чисел телефонів в нових приміщеннях: 451-2200 - 2201 - 2202. Рівнож інформувала про це, що мгр Мирослав Кальба має знайомого, який готовий дешево виконати союзові відзнаки і т. п. Ухвалено зажадати від нього каталогу з цінами.

Д-р Ярослав Падох просить, щоб вирішити справу стінного календаря з мапою України на рік 1974, і предложив взір, виконаний мистцем Б. Титлою. По довшій дискусії ухвалено зажадати кошторис і усталення тиражу. Рівнож д-р Я. Падох порушив справу обкладинок для шкіл українознавства з портретом Івана Франка, взір якого також предкладає. Ухвалено замовити 20,000 штук за попереднім устійненням ціни, що зробить п-і У. Дячук. Рівнож ухвалено негайно приступити до роздачі по школах українознавства обкладинок, які залишились з попереднього року.

Перед закінченням нарад Й. Лисогір порушив ще дві справи, а саме приготування до 28 Конвенції і справу обласного організатора д-ра Михайла Снігуровича. Треба подумати про пам'ятки, які одержать делеґати та про конвенційну книгу з фотографіями делеґатів так, як це було при двох попередніх конвенціях.

5. ЗАКРИТТЯ НАРАД

На внесення п-і Уляни Дячук о год. 11.30 головний предсідник Йосип Лисогір закрив наради.

Головний Екзекутивний Комітет

Отцеві радникові Ярославові Шустові сповнилося 70 років



о. радник Ярослав Шуст

Українська громада в Бриджпорті, Коннектикет, влаштувала 2-го лютого ц. р. своєму парохові, відомому в Америці, о. Ярославові Шустові святочне прийняття з нагоди його 70-десятих уродин. У залі місцевої української католицької церкви зібралось 170 осіб, разом із представниками місцевих організацій, щоб вшанувати свого душпастиря, який вже майже чверть століття є духовним провідником громади. Представники від 12 місцевих організацій робили підсумки праці Ювілята і з признанням та любов'ю складали йому найкращі побажання на майбутнє. На прийняттю був парох місцевої карпаторуської католицької церкви о. монсеньйор Долинай. Присутність його вказувала на те, що є не тільки потреба, але й можливість наблизити до себе ті дві церкви, що є виявом духовного життя двох віток того самого народу. А йдуть вони покищо окремими дорогами лише тому, що незавидно склалася доля українського народу. Між тими Церквами немає ніяких різниць: обидві вони католицькі, обидві мають той самий обряд, а їхні вірні вийшли з тієї самої української землі. Дай Боже, щоб наближення між обидвома парохами зблизило також вірних і щоб цей рух єднання перенісся всюди там, де діють українські і карпаторуські церкви. Отець Ярослав Шуст зробив в тому напрямі перші кроки, бо широким є його погляд на церковно-релігійне життя нашого народу і наших поселенців в Америці.

Бенкетом проводив голова місцевого УККА Мирослав Стахів, а за головним столом, крім нього, ще сиділи дружини Ювілята і М. Стахова, о монс. Долинай, Анна і Дмитро Чернявські і Мирослава Чубата.

При вході на залю, о. Я. Шуста і його дружину Олександру, юнаки Люба Романів і Славко Заяць, обдарували китицею квітів і словами привіту й подяки, а хор під диригентурою Михайла Заяця проспівав могутнє многоліттєвіє.

Прийняття відкрив М. Стахів привітом від УККА і „Провидіння" та відчитав листа з поздоровленням від Президії Т-ва за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви у Філядельфії. Крім того вітали Ювілята Анна Чернявська від Сестрицтва, Д. Чернявський від Церковного Комітету, М. Чубата від Союзу Українок, Йосиф Сливінський від УРСоюзу, Микола Максимюк від УНСоюзу, Кость Котило від Народного Дому, інж. В. Шуст від Пластової Станиці, Тарас Сливінський від хору, Василь Пелещук від Пластприяту, Василь Болонний від Батьківського Кружка, о. монс. від себе і своєї парохії. Привітання закінчив ред. Роман Ільницький, який вітав о. Я. Шуста від його приятелів в Ню Йорку та схарактеризував його ролю в українському патріярхальному русі і його місце серед українського духовенства в ЗСА. Він пригадав присутнім, що Ювілят є не тільки їхнім духовним провідником, а що до його голосу і опінії прислуховуються українські католики в цілій Америці. Особлива заслуга о. Я. Шуста в тому, що він старається приєднати до активної участи у боротьбі за Патріярхат ширші кола українського духовенства.

У своїй відповіді Ювілят висловив погляд на ролю духовного пастиря в громаді та підкреслив його відповідальність за душі вірних, наголосивши потребу його участи в національному житті громадянства. Він висловив радість, що українська католицька парохія в Бриджпорті живе в згоді і спільними силами досягнула значних успіхів. Хоча вона чисельно мала, а початки її росту були важкі ,то нині громада може з гордістю дивитися на пройдений 25-річний шлях. Вона збудувала своїми власними силами наперед малу церковцю, а перед кількома роками перенеслась до гарної репрезентаційної церкви. При ній безперебійно працює Школа Українознавства, Сестрицтво, Церковний комітет і ряд інших організацій. Парох не обмежується лише до праці в Церкві, але бере активну участь у всіх виявах організованого життя громади. Він член Пласту, Пластприяту і майже всіх інших місцевих організацій.

У мистецькій частині виступила молоденька піяністка Марійка Тарасюк, учениця гайскулу, і виконала кілька композицій, а хор проспівав кілька пісень. Молитвою і щирим „Многая літа!" закінчилося це приємне свято влаштоване вдячною громадою заслуженому священикові.

Р. І.

У Домініканській Республіці вже є чотири кандидати на президента

Санто Домінго, Домініканська Республіка. — Франсіско Авґусто Льора, колишній віцепрезидент Домініканської Республіки, в неділю, 10-го лютого, заявив свою кандидатуру на пост президента цієї карібської держави. Вже раніше проголосили свої кандидатури теперішній президент Хоакін Балягер, який старатиметься про перевибір на 3-тю чотирічну каденцію, колишній міністер закордонних справ Хаіме Мануель Фернандез і адмірал Гомеро Ляхара Бурґос. Коментатори твердять, що у виборах, які відбудуться 16-го травня ц. р., найбільші шанси виграти мають президент Баляґер і Франсіско Льора. Льора, який був віцепрезидентом від 1966-го до 1970-го року, тобто під час першої каденції Балягера, був іменований кандидатом на президента головною опозиційною партією, Рухом за Демократичну Інтеґрацію.

Український День в Картереті



Посадник міста Картерету, Н. Дж., Михайло Товт, підписує проклямацію Дня Української Незалежности в присутності представників українських організацій. На фото сидять (зліва): посадник Михайло Товт, Архиєпископ Марко, о. монс. д-р Віктор Поспішил; стоять (зліва): Тарас Ткачик, Остап Якубович, Оля Васічко, Стефан Матлаґа, Володимир Янів, Юля Новак, Володимир Коновка, Юля Дитиняк, Андрій Гедеш, Мирон Гидзік, Іван Васічко, Ярослав Зубенко, Василь Матлаґа.

Картерет, Н. Дж. — Тут заходом Українського Громадського Комітету, українська громада вшанувала українське національне свято — День Самостійности. Започаткував це свято, 10-го січня ц. р., посадник міста Михайло Товт, прочитавши проклямацію і своїм підписом завершуючи проголошення дня 22-го січня Українським Днем в місті Картереті.

У вівторок 22-го січня ц. р. о год. 8-ій ранку біля міського майдану зібралась молодь СУМА, учні Школи Українознавства, члени ООЧСУ та старше громадянство, під час вивішування обидвох прапорів присутні відспівали американський і український гимни.

Святкування Січневих Роковин завершено в неділю 27-го січня ц. р. В наміренню українського народу відправлено в обох церквах Службу Божу, в українській католицькій відслужив о. монс. Віктор Поспішил, а в українській православній — о. Петро Мелех, у своїх проповідях згадуючи ціль святкування Січневих Роковин.

Академія відбулась цього ж дня о 4-ій год. по полудні в приміщенні залі Української Централі св. Димитрія в Картереті.

Свято започатковано американським і українським гимном, відспівала їх Марія Якубович, при фортепіяні — Орися Дитиняк. Вступним словом відкрив свято директор Школи Українознавства Володимир Янів, який проводив програмою свята. Святочну промову, англійською мовою виголосив Архиєпископ Марко, а українською інж. Омелян Граб, доповідачі в своїх доповідях намітили хід історії українського народу, від визвольних змагань аж до нинішнього часу. Проклямацію, англійською мовою відчитав суміжець Ігор Рачинський. Деклямували: Богдан Шевчик „Січень", Ірина Кушнір „Вірю", Марія Гнат „Молитва".

У мистецькій програмі ансамбль СУМА і танцювальна школа молоді в Картереті, під керівництвом енерґійного вчителя Володимира Юрченюка виконали ряд українських народних танків. Ансамбль Бандуристок ім. Лесі Українки при Об'єднанні Українських Православних Сестрицтв в Бавнд Бруку, виконали в супроводі бандури ряд українських народних і жартівливих пісень, „Стоїть явір над водою", народна пісня обр. М. Лисенка, „Лебеді материнства", слова Симоненка муз. А. Ташкевича, обр. на бандуру Н. Гальо, сольо виконали Н. Гальо і Н. Оріховська, „Вітер віє" слова Шевченка, муз. Й. Сніжного, „Зірвалася хуртовина" повстанська пісня, обр. на бандуру В. Юрченюка.

Присутні нагороджували всіх виконавців рясними оплесками.

В імені Святочного комітету, Свята 22-го січня голова місцевого Відділу ООЧСУ, Василь Матлаґа подякував виконавцям, як теж громаді які доклали великого труду до підготови цих святкувань.

Остап Якубович танці, Іван Рачинський деклямації, Ярослав Зубенко і Іван Васічко декорації, Мирон Гидзік і Іванна Рачинська фінанси, Петро Прокопяк і Володимир Коновка прийняття. По-англійськи, голова Української Централі св. Димитрія, Андрій Гедеш, склав подяку виконавцям та громаді.

В. М.

Вшанували заслуженого старшину

Ню Йорк (І. К.) — У неділю 13-го січня ц. р. в приміщенні УНДому, відбулась тут товариська зустріч з гостиною на пошану Григорія Полчія з нагоди його підвищення до ступня лейтенанта в Департамені Поліції Ню Йорку. Він довголітній голова 304-го Посту Католицьких Ветеранів Армії ЗСА та голова Координаційного Комітету Українських і Українсько-Американських Організацій великого Ню Йорку, та відомий і заслужений працівник в українській громаді.

В зустрічі, якою вміло проводив Степан Чума, взяли участь кругло 100 осіб, здебільша ветерани Армій ЗСА та комбатанти українських формацій з родинами, як також численні почесні гості. Всі вони засіли до спільної трапези, при чому почесні гості поруч соленізанта зайняли місця при почесному столі.

Зустріч започаткував ,на запрошення Степана Чуми, о. д-р Володимир Гавліч, ігумен ЧСВВ і парох української католицької церкви св. Юра, який також склав привіт від пан-отців та парохіян парохії св. Юра, відзначаючи працю соленізанта для церкви. Виступили з привітами і побажаннями: адв. Р. Гуглевич, голова Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій великого Ню Йорку, д-р Р. Дражньовський, голова Головної Управи кол. Вояків І УД УНА, конґресмен Маріо Біяджі, колишній кандидат на посадника Ню Йорку від республіканської партії, д-р Іван Козак, почесний голова Координаційного Комітету Українських і Українсько - Американських Комбатантських Організацій великого Ню Йорку від імени цього Комітету, як також від ОбВУА, поручник Іван Хома, від УПА, голова місцевої станиці І УД УНА інж. Р. Гасцький, колишній командант Американсько-Українських Ветеранів М. Венгрин, д-р Вол. Душник, та з коротким словом виступив артист американської сцени Василь Шуст.

Всі промовці підкреслювали з признанням рідкісні особисті й громадські прикмети Григорія Полчія, який будучи американцем українського роду, зумів в своїй праці поєднати уродженого громадянина ЗСА з національним почуванням українця.

Наприкінці Г. Полчій в короткому слові подякував усім приявним за участь в зустрічі та віддання йому пошани. При цьому він вшанував свою стареньку маму і дружину Розалію, видатну діячку Союзу Українок Америки, яких він посадив поруч себе за почесним столом.

Після закінчення офіційної гостини-зустрічі її учасники залишилися до пізньої ночі в залі, розважаючи себе дружньою гутіркою при звуках гри на акордеоні у виконанні Ірини Віскуп.

КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕГАТИ УНСОЮЗУ Й КАНДИДАТИ НА НИХ! СТАТУТ УНС ВИМАГАЄ, ЩОБ КАНДИДАТ НА ДЕЛЕҐАТА „ВИЯВИВ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ТА РОЗВИТКОВІЙ ПРАЦІ УНС", А 80-РІЧНА ТРАДИЦІЯ ВИМАГАЄ ВІД КОЖНОГО ДЕЛЕГАТА ПРИДБАТИ ПЕРЕД КОНВЕНЦІЄЮ ЩОНАЙМЕНШЕ „ДЕЛЕГАТСЬКУ ДЕСЯТКУ" НОВИХ ЧЛЕНІВ УНС. ПОДБАЙТЕ ПРО НЕЇ НЕГАЙНО!

КРИТИК НА СУДІ БЕЗЗАКОННИХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

шнього київського політбюра. Замість видати дві - три книги філософсько - ідеологічного змісту і ними зміцнити дряхліві позиції партійного establішменту, Маланчук видав до рук КҐБ ввесь львівський партком, мовляв: співчувають націоналістам. Згодом, під час поїздки по країнах Північної Америки В. Маланчук чванився: „У Чикаґо по місту возив мене власною автомашиною український буржуазний націоналіст дивізійник... От, ситуаційка! І не зашкодило..."

Відгодованим, сірим ніколи нічого не шкодить. Пробираючись на теплі посади, вони ламають саме риштовання української самобутности — особистої та державної. Це на них, немов на руїнах Єрусалиму пророк Єремія, месть народну накликував В. Симоненко:

Їх би за ґрати, їх би до суду,
Їх би до карцеру за розбій!
Доказів мало? Доказом будуть
Лантухи вкрадених вір і надій.

Критикова віра може й не наша. Його надії — нехай утопійні й сторонні нам. Однак це — надії ще однієї живої людини. Української людини. Її людську подобу розтрощив російський великодержавний кулак.

Тому протестним криком нехай лунає наш збірний нарис-триптих.

Не злодій той, хто відвойовує своє, бо злодій той, хто насильно присвоює чуже і навіть віру й надію в людини, в народу краде!

Січневі Роковини в Бриджпорті, Конн.



Посадник міста Бриджпорту проголошує День Української Незалежности. На фото (зліва): Іван Ромах, Мирослав Стахів, Ромко Сливінський, Василь Пелещук, о. Ярослав Шуст, Петро Бойчук, посадник Н. А. Панунзіо, Іван Горячун, о. Анатолій Яковченко, Оля Болонна, Марійка Болонна, Оля Пендаківська, Тарас Сливінський і Микола Максимюк.

Старанням місцевого Відділу УККА, делегації українських церков та місцевих організацій, які очолив голова Відділу УККА, Мирослав Стахів, 21-го січня були на авдієнції у посадника міста Бриджпорту Н. А. Панунзія. Він прихильно прийняв делеґацію та підписав проклямацію Дня Української Незалежности, заявивши, що український прапор буде вивішений на Ситі Гол.

У неділю 3-го лютого о 4-ій год. по полудні в Українськім Домі відбулась святочна академія, яку відкрив голова УККА Мирослав Стахів. Проклямації Дня Української Незалежности від губернатора стейту Конектикат і посадник міста Бриджпорту, відчитав старший пластун Стефан Пелещук. Святочну промову виголосив о. Анатолій Яковченко, парох української православної церкви, представивши історичну вагу Січневих Роковин і підкреслюючи, що сьогодні вся українська спільнота повинна держатись кріпко разом та з вірою в Бога прямувати спільним фронтом до визволення України.

Відтак виступав мішаний хор, під проводом Михайла Зояця і проф. Василя Климука з піснями: „Вкраїно мати" — Стеценко; „Повій вітре" — О. Кошиць; „Заграви блеском" — Ярославенко; „Віє вітер" — О. Кошиць; „Заснуло сонце золоте"—Недільський. Пластунка Оля Болонна виконала декламацію „Дзвони в Україні". Молодша танцювальна група „Дніпро" під кермуванням Ірки Романів і Гелени Снігур виконали танок „Гопак" Юначки — пластунки самостійного гуртка „Гуцулки" під проводом пластунки Оксани Тромзи виконали пісні „Заквітчали дівчатонька" „Коли твого двору". Соло виконала пластунка Оксана Тромза-„Волошки". Приявні нагородили їх грімкими оплесками.

Подяку виконавцям, склав Василь Пелещук, культурно - освітній референт Відділу УККА.

Василь Пелещук

А. СОЛЖЕНІЦИН ПЕРЕБУВАЄ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

За ввесь час існування СССР це сталося вдруге. Першою жертвою депортації з СССР був противник Й. Сталіна Лев Троцький, якого депортовано в 1929 році до Туреччини. У повідомленні про депортацію Троцького була мова про його антисовєтську діяльність. Сім'я Троцького також одержала дозвіл покинути СССР.

Останніми роками, за „ліберальнішого" режиму Брежнєва, кільком дисидентам уряд дав дозвіл на виїзд з СССР під різними претекстами, а відтак позбавив їх права громадянства. Так усунено з СССР Валерія Тарзіса, Валерія Чалідзе, Жореза Медведєва. Совєтський уряд позбавив громадянства також Свєтляну Алілуєву, дочку Сталіна, яка рішилася втекти в часі відвідин в Індії. А. Солженіцин, як відомо, відмовлявся виїздити за кордон, боячися, що йому не дозволять повернутися на батьківщину. Це стосувалося його виїзду до Штокгольму, де він мав одержати нагороду Нобеля. Враховуючи таку ситуацію, совєтські чинники не мали іншого виходу і тому рішилися найперше позбавити його громадянства, а відтак депортувати, незважаючи на це, що така форма покарання не є передбачена совєтським карним кодексом з 1960 р.

А. Солженіцин був вперше позбавлений совєтських громадянських прав у зв'язку з засудом в 1945 році на восьмирічне заслання. Ці права йому були привернені в 1956 році, але його відносно позитивні взаємини з совєтським режимом тривали дуже коротко. В 1964 р. йому відмовлено у призванні літературної нагороди ім. Леніна, а в 1967 р. він вже писав скаргу до Спілки Письменників СССР, в якій стверджував, що уряд переслідує його і що він не має можливостей публікувати свої твори. В СССР появився його твір „Один день в житті Івана Денісовича", а також дві невеликі антисталінські повісті, що їх видрукував „Новий мір" за редакцією Александра Твардовського, який одержав був погодження на друкування творів Солженіцина від Н. Хрущова. Всі інші твори були поширені або самвидавним порядком, або за кордоном. Два останні твори Солженіцина „Серпень 1914" і „Архіпелаґ ГУЛаґ 1918-1956" викликали дуже гостру реакцію совєтських офіційних чинників, що знайшло своє завершення у рішенні депортувати Солженіцина з СССР.

Перед концертом Ляриси Крупи



Ляриса Крупа

Ляриса Крупа, яка півроку тому одержала диплом з відзначенням в Українськім Музичнім Інституті Америки, в 1973 році виграла грошові нагороди в сумі 400 дол. в Ginhart Piano Competition і Stokes Piano Competition. На Українськім Музичнім Фестивалю в Торонто одержала одну з перших нагород. Виграла вона також музичну стипендію у Villa Victoria Academy в Трентоні, Ню Джерзі. В компетиції Foundation for the Performing Arts of New Jersey вибрано єдину Лярису Крупу з групи її ровесників та нагороджено влаштуванням її самостійного концерту, спонзорованого тією ж організацією. Цей концерт нашої молодої піяністки відбудеться 23-го лютого ц. р. о год. 4:30 по полудні в залі Юньйон гайскулу в Юньйон, Ню Джерзі. В програмі концерту твори Баха, Бетговена, Барвінського, Бартока, Шопена і Ліста. (Д.К.)

Дебют пластового гуртка „Берізки"



Дебютантки гуртка „Берізки", з Пластової Станиці в Ньюарку (зліва): Любов Дарія Мостова і Роман Боровик, Марія Хухра і Олександер Стефанюк, Віра Надія Пастушенко і Орест Дудинський, Наталка Марта Курилко і Нестор Голинський, Наталка Марія Басняк і Юрій Головінський, Діяна Наталія Змий, і Ігор Гіль; опікуни дебюту Ярослав Яворський і проф. Августина Хома; Зоряна Ева Ткач і Юрій Клапіщак, (поміж ними) станичний пл. сен. Андрій Мицьо, Роксоляна Марія Пенцак і Олександер Бобяк, Маруся Іванна Яворська і Юрій Гнатів, Марія Ірина Фединишин і Олег Турчак, Олеся Мирося Напора і Микола Бродин, Людмила Марія Яворська і Андрій Данилюк.

Пройшов вже двадцятий з черги дебют пластунок з рамени Пластприяту, Ньюаркської Станиці. Дебют цей відбувся в рямках традицій карнавалових вечерниць в суботу 2-го лютого ц. р. о год. 9:30, у вщерть виповненій приявними залі, Бирчвуд Манор у Випані, Н. Дж. Цьогорічні дебютантки — це пластунки гуртка „Берізки", 20-го Куреня ім. Марти Борецької.

З рамени Гуртка Приятелів Пласту відкрив програму мґр Остап Олесницький, привітавши пан-отців — о. Павла Малюґу, пароха української католицької церкви у Ньюарку і о. Йосифа Панасюка, пароха української католицької церкви у Випані, дебютанток, їхні родини, пластову і позапластову молодь. Водночас він представив імпрезового референта мґра Мирона Возняка і його асистента Ігоря Ляшка, пані проф. Августину Хомову (ініціяторку щорічних пластових дебютів) і Ярослава Яворського, що займалися підготовою і переведенням презентації дебютанток, та станичного Пластової Станиці в Ньюарку, пл. сен. Андрія Мицня.

Станичний Андрій Мицьо, представивши дебютанток, їхніх ескортів і батьків, привітав пластунок на „буйній, багатій і більше відповідальній дорозі", що відкривається перед ними в майбутньому. Під звуки оркестри „Амор", що й пригравала до танців на цьогорічних вечорницях під керуванням Миколи Романенка, підходили одна за одною дебютантки зодягнені у білому з китичкою квітів впоряд з ескортами, клонили голови перед старшими і ставали поруч своїх батьків. Раділи батьки, раділа молодь, замітне було радісне хвилювання громади; в цю хвилину витворювала враження однієї родини. І було чого радуватися: бо ж і цього року виступили перед нею молоді люди виказуючи надбання років праці, не тільки у своїх американських школах, але й в праці і згуртованості в українському житті.

В імені гуртка „Берізки", щоб виявити свої почування і признання за працю вручено китиці квітів пані проф. Августині Хомовій, а також впорядниці гуртка „Берізки" Марті Жеребецькій і заступниці впорядниці цьогож гуртка Орисі Трешневській.

Добірним буфетом заряджували п-і з Гуртка Пластприяту під проводом п-і проф. Хомової. Забава тривала до год. 2:30 ночі.

У Ньюаркській газеті „Стар Леджер", появилась замітка про цьогорічний дебют і знімка пластунки-дебютантки Наталки Басняк і її ескорта Юрія Головінського.

Л.К.

КАНАДСЬКА ДЕМОГРАФІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ку усього українського поселення в Канаді до 18 відсотків, то висновки з цього мусять бути цілком очевидні. Не можна випускати з уваги й такого факту, що йдеться тут про категорію людей, які поголовно заавансовані щодо віку і тому їхній відхід з активного життя є питанням відносно короткого часу. У висліді, у близькій перспективі є своєрідна „однорідність" української групи в Канаді і кінець поділу на „емігрантів" і „тут народжених", чи точніше, заникання важливости цього двоподілу для українського збірного життя упродовж найближчих років.

Очевидно, цей процес не буде ані легкий, ні безболісний. Не було б особливої проблеми, коли б ми не мали тут до діла з фактом далекосяглої ізоляції широких кіл українського громадянства в Канаді від українського організованого громадського життя. Найкращим показником цього є членський склад більшости українських канадських організацій, заснованих українцями-емігрантами, засяг впливу цих організацій і публікованих ними газет і журналів, тираж яких маліє відсотково до зменшування числа емігрантського сегменту українського поселення в Канаді. Має вимову і цей факт, що, наприклад, канадські прерійні провінції з найстаршим українським поселенням мають найслабшу українську організаційну структуру, не зважаючи на цей факт, що там зосереджено на сьогодні майже 60 відсотків всіх канадських українців. Це стосується не тільки малих осередків, але навіть таких як Вінніпеґ, Саскатун, Едмонтон.

Наші церковні і громадські діячі, які вміли дивитися у майбутнє і були готові робити висновки на основі конкретних фактів, вже від довшого часу звертали на це увагу. Деякі організації почали робити конкретні заходи. На жаль, на основі даних про ситуацію на громадському організаційному відтинку в загальному, ці заходи надто недостатні і без належного успіху, на що у значній мірі впливає той факт, що немає серед нашого провідного активу справді глибокого зрозуміння для небезпеки. Можливо що тверда мова статисничних даних заставить не тільки до застанови, але й до готовости ввести необхідні зміни у дотеперішній організаційній структурі і діяльності.

Лекція для інших українських поселень

Демографічна ситуація на відтинку українського поселення в Канаді може бути порядком аналогії використана для з'ясування собі докладніше дійсности на відтинку інших наших поселень, в тому в ЗСА та країнах Латинської Америки. Про ці поселення ми не маємо того роду докладних статистичних даних, але знаємо, що всі вони знаходяться у подібній, а може й ляв, він бачить „українське

В нас є небезпечна тенденція примикати очі на небезпеку, ми волімо реєструвати менші чи більші досягнення, але дуже пильно уникаємо згадок про „неприємні моменти", не згадуючи вже про глибшу аналізу причин цих „неприємних моментів". Очевидно, ми не повинні попадати у другу крайність і все бачити тільки у чорних красках, але часом ще більшою загрозою може стати заколисування себе фразами про „силу", „досягнення на зовнішньому відтинку" тощо. Клясичним прикладом такого своєрідного заколисування є стаття відомого нашого публіциста на тему „Крок вперед — з позиції сили!", яку передрукував ряд наших газет, а яку він закінчив досить відважним твердженням, мовгіршій ситуації.
світове суспільство в 1974 році... саме живим, активним і воюючим із позиції власної сили".

Немає сумніву, що того роду фрази, як і ціла арґументація автора можуть відповідати нашим задушевним бажанням. Дійсність, однак, є дещо інакша і про цю дійсність голосною мовою мовлять сухі статистичні дані та кличуть нас подивитися на себе в 1974 році без зайвих навіть найпатріотичніших фраз і без прикрас та ретушування.

Січневі Роковини у Чикаґо й околиці

Чикаго і околиця віданачили Акти 22-их Січнів з 1918-19 років. Зокрема губернатор стейту Іллиной — Ден Вокер разом із секретарем стейту М. Гавлетом та посадником Чикаґської метрополії Ричардом Дейлі своїми проклямаціями виданими 9 січня ц.р. проголосили 22-ге січня — Українським Днем в Іллиной, згл. в Чикаґо та закликали населення до його вшанування, як вислів симпатії до українського народу в його змаганнях до незалежности, якого велика група уроджениців України та їхніх потомків замешкує Чикаґську метрополію і стейт Іллиной. Крім цього згідно із постановою Управи міста з-перед кількох літ — в дні 22-го січня на будівлі Управи вивішено український національний прапор. Подібні проклямації проголосили посадники близьких до Чикаґо міст, Палатайну і Давнерс Гров, де існують більші українські громади та парохії.

22-го січня вивішено українські національні прапори на Домі Відділів УНСоюзу, на щоглі перед церквою свв. Володимира і Ольги та деяких інших будинках.

Напередодні 22-го січня у цілоденній українській католицькій школі св. Николая в Чикаґо відбулися лекції про Акти 22-их Січнів для дітей цієї школи, а в самий день Українського Дня дітей звільнено від шкільних зайнять.

22-го січня конгресмен Френк Аннунціо (11-ий Ілл. Дистр.) виголосив в Конґресі у Вашинґтоні промову про історичні акти 22-их Січнів та про змагання українців до незалежности і власної держави. Рівночасно згадав про теперішні переслідування в Україні українських інтелектуалістів, письменників, науковців. Для відзначування 22-го січня вніс він у Палаті Репрезентантів проєкт резолюцій, щоб створити окремий Комітет для Поневолених Народів і відзначувати Український День Незалежности. Закликав членів Палати Репрезентантів вшанувати змагання Українського Народу, до самобутности, пригадуючи, що в його дистрикті та інших в Чикаґо й багатьох дистриктах ЗСА є багато уроджениців України та їхніх нащадків, які не забувають про країну свого походження.

Українські парохії Чикаґо й околиці в окремих відправах молилися в намірені Українського Народу.

Увечері, 22-го січня відбувся спільний Молебень в новому соборі свв. Володимира і Ольги, в якому взяли участь українські католицькі священики: оо. П. Джулинський, М. Бутринський, І. Кротець, а українських православних — о. Ф. Білецький, настоятель українського православного собору св. Володимира, який виголосив також проповідь на тему 22-их Січнів. У цьому Молебні взяли участь ветерани Українських Армій обох віровизнань зі своїми прапорами.

Українські радіові передачі Чикаґо та деякі американські подавали вістки про Український День Незалежности, як також Бюлетені деяких українських парохій (св. Николая, свв. Володимира і Ольги та ін.) і тижневик „Нова Зоря" — помістили окремі вістки.

На закінчення відзначування свята Незалежности Соборности України відбулися окремі імпрези — концерти, академії в неділю, 27-го січня на терені Чикаґо й околиці, зокрема в Чикаґо-Північ, Близький Південь і Далекий Південь та у Палатайні.

В авдиторії Шопена (Чикаґо-Північ) відбулася Академія о 5-ій год. по пол., заходами Відд. УККА, Ліґи А-УП та Українського Міжкомбатантського Комітету в Чикаґо. У програмі цього свята був Апель Українських Комбатантів як вияв пошани Поляглим і Померлим Воїнам Українських Армій, що його провів голова Богдан Кашуба, який рівночасно відкрив свято.

Проклямації губернатора Іллиной і посадника Чикаґо відчитала Марія Шпікула, а промову конґресмена Френка Анунціо, у його неприсутності, відчитав молодий адвокат з Чикаґо, Павло Пител.

Адвокат Володимир Ничай представив головного промовця д-ра Володимира Базарка, адвоката з Клівленду, Огайо, який підкреслив вагу Актів 22-их Січнів, зупинившись довше над теперішньою тяжкою ситуацією на рідних землях, зокрема над переслідуваннями збоку окупантів, арештами інтелектуалістів, підкреслюючи свої погляди відносно важливости і ролі нашого молодого покоління в Америці і діяспорі. Зокрема ці заввагі промовця, що є представником цієї молодої ґенерації, що виросла і студіювала вже в нових обставинах на Землі Вашинґтона, прийняла численно зібрана публіка — старші і молодь, з повним признанням та ентузіязмом, бо бачила в ньому молодого патріота, що продовжуватиме боротьбу за ідеали Актів 22-их Січнів з-перед пів сторіччя.

Молода студентка Маруся Слободян в супроводі фортепіяну проф. Леонтини Зарицької виголосила вірш Ф. Невестюка „День Злуки".

Із не-українців виступив з привітом Дмитро Гуня — представник борців за вільну Грузію, член АБН, підкреслюючи спільні ідеали Грузії з Україною.

На закінчення свята присутні відспівали український національний гимн. (пг)

Свято Державности в Маямі

Заходами Центрального Комітету Українських Організацій в Маямі відсвятковано Свято Державности.

На тлі сцени, удекорованої фрагментом собору київської Софії, гербом міста Львова, з палаючим вогнем посередині, виднів золотий напис „Свобода і Єдність". Свято відкрила секретарка ЦКУО Надія Мудрейко, яка й провадила програмою.

Група українських ветеранів під командою сотника Подубинського вимашерувала перед сцену з прапорами. Молода піяністка - студентка Маямського університету Сандра Плицан відіграла американський гимн. Реферат українською мовою на тему „Пробудження Нації", виголосив студент гайскулу і „Рідної Школи" — Ярослав Сперкач. Молодого доповідача публіка нагородила довготривалими оплесками. Реферат англійською мовою виголосив голова „Студентської Громади" в Маямі, студент Зенон Осташ. Деклямували учні Рідної Школи при українській католицькій церкві: Зірко Сперкач виконав „День Злуки", а Ганя Максимович — уривок з поеми „22 січня".

Група українських танцюристів в Маямі, під керівництвом пані К. Годівської і проф. Т. Максимовича, відтанцювали два народні танці. До програми свята долучився гість з Півночі, талановитий артист - співак на терені Америки і Канади Петро Черняк, який продеклямував поему „Пророцтво".

Маямська громада скористала з таланту Івана Атаманця, який причинився до збагачення програми; він, довголітній диригент відомого хору „Думка" в Детройті. Під його вмілим керуванням, „Український Національний Хор" в Маямі виконав три пісні. На заклик голови ЦКУО В. Хомяка, під час перерви переведено збірку, яка принесла 173 дол., з чого 25 дол. призначено на Світовий Конрес Вільних Українців, 25 дол. на річну вкладку до УККА, а суму 123 дол. на Національний Даток.

Співом гимну „Ще не вмерла" закінчено свято.

У вівторок 22 січня, делеґація маямської громади відвідала посадника маямської Метрополії пана Орра, який вручив проклямацію. В складі делеґації були: парох української православної церкви о. М. Горошко, голова ЦКУО В. Хомяк, від української танцювальної групи — Елеонора Хомяк, секретарка ЦКУО Н. Мудрейко і ветеран Визвольних Змагань — В. Каліцінський. Того ж дня одержано другу проклямацію від посадника міста Маямі пана Ферре. Рівнож вислано листи до губернатора Флориди і сенатора у Вашинґтоні, повідомляючи про Український День Незалежности.

Н. М.

Сенатор Рібікофф запропонує новий закон в справі допомоги безробітним

Вашинґтон. — Демократичний сенатор Абрагам Рібікофф із Конектикат повідомив пресу, що плянує незабаром внести законопроєкт згідно з яким особи, що втратили роботу через енергетичну кризу, могли б одержувати безробітну допомогу протягом двох років, а не тільки протягом 26 тижнів. Сенатор Рібікофф сказав, що через брак нафтових продуктів щораз більше фабрик і підприємств звільнятимуть людей і тому вже тепер треба подбати, щоб ці люди були забезпечені достатніми фондами до часу, коли знайдуть іншу роботу, або їхні фірми покличуть їх назад.

Збройний зудар на Ірансько-Іракському кордоні

Баграйн. — Тут одержано інформації про прикордонну збройну сутичку між військовими іракськими й іранськими частинами з приміненням танків і артилерії. 93 вояки по обох сторонах були або поранені або вбиті. Втрати іранців досягнули 70 осіб, а іракців — 23. Згідно з іракськими повідомленнями, сутичку спровокували іранці, які заатакували іракську прикордонну станицю. Між Іраном та Іраком продовжуються напруження у зв'язку зі спором за острови при вході до Перського заливу і у зв'язку з правом користування водним шляхом Шат аль Араб.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

НЕДІЛЯ, 17-го ЛЮТОГО 1974 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Тв-а Єдність 163 Відд. о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 Н. Френклін вул. На зборах буде вибір делеґатів і заступників на 28 Конвенцію УНС. Є інші важні справи тому проситься чл. прибути. — Ст. Филик, фін. секретар.

ЧИКАҐО, Ілл. Річні збори Т-ва Доброї Волі 22 Відд., о год. 1:30 по пол. в клюбовій залі укр. кат. церкви св. Йосафата при 5000 Н. Камберленд Аве. (8400 Вест). Клюбова заля знаходиться поза церквою, дещо на північ від неї. Паркування на церковній площі. Проситься всіх чл. прибути, тому що є важні справи до вирішення. Гелен Олек, секр.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліф. Річні і Місячні збори 257 Відд., о год. 3-ій по пол. в залі Укр. Культурного Осередку, 4315 Melrose Ave. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1974 р. і делеґатів на 28 Конвенцію УНС. — А. Рудник, предс., М. Гира, касир, П. Сильчак, секр.

ЧЕТВЕР, 21-го ЛЮТОГО 1974 р.

ВИПАНІ, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 172 Відд. о год. 8-ій веч. в УНДомі, на яких буде вибір нової Управи на 1974 р. і делеґата та заступника на 28 Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — В. Осадчук, секретар.

СУБОТА, 23-го ЛЮТОГО 1974 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Звичайні збори, получені із зборами Річними, Т-ва Свобода 194 Відд. о год. 4-ій по пол. в будинку Самопомочі, 98 2-га Авеню. На порядку: звітування та вибір нових органів і конвенційних делеґатів. — М. Салдан, гол., Є. Манацький, секр.

МАЯМІ, Флар. Річні збори 368 Відд. о год. 4-ій по пол. в залі Укр.-Амер. Клюбу. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, вибір нової Управи на 1974 р. Після Річних зборів відбудеться вибір делеґата і заступника на 28 Конвенцію УНС. О 7-ій год. веч. відбудеться „Свято 80-ліття Свободи" і УНСоюзу — О. Максимович, за гол., В. Подубинський, секр., А. Рій, касир.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори 361-го Відд. о год. 6-ій веч. в домівці при 119 Ave. A. На зборах між іншими справами відбудеться вибір делеґатів і їх заступників на 28 Конвенцію УНС. — М. Пізнак, предс.

НЕДІЛЯ, 24-го ЛЮТОГО 1974 р.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Річні збори Т-ва ім. през. А. Волошина 414 Відд. о год. 12 дня в УНДомі, 162 Day St. На зборах буде вибір делеґатів і заступників на 28-му Конвенцію УНС. — Управа.

МИННЕАПОЛІС, Мінн. Річні збори 385 Відд. о год. 4-ій по пол. в УНДомі. На порядку: звіти Управи, вибір Управи на 1974 р. та делеґатів на 28 Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — Г. Папіз, гол., інж. Я. Карпяк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Б-ва св. Василія 339 Відд. о год. 3-ій по пол. в домі Молоді СУМА при 4949 Олд Йорк Рд. На порядку: вибір Управи на 1974р. та делеґата і заступника на 28 Конвенцію УНС. — Т. Дацик, гол., В. Коруд, секр.

ЧИКАҐО, Ілл. Звичайні загальні збори Пластового Відд. ч. 472, о год. 10-ій рано в Пластовому Домі, ч. 2116 В. Чикаґо Аве. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, вибір нової Управи на 1974 р. Після Річних зборів відбудуться Звичайні для вибору делеґата і заступника на 28 Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — Д-р. Е. Войнарівська, заст. предс., Стефанія Кочій, фін. секр.

РОЗШУК

Від імені Рідних в Україні пошукую

п. Курилюка Йосипа

сина Марії, його дружина Віся, діти Люба, Маруся та Яна з 1940 р. народження. Останнє місце проживання село Крихівці біля м. Станиславова, тепер м. Івано-Франківськ.

Rostislawa Ostapchuk
50 Joseph Place
Rochester, N.Y. 14621

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 7071. Тарзан попереджає Іта



Ти мусиш зрозуміти, Іто, що я хоч тебе дуже люблю — ти не можеш залишитися зі мною назавжди!..

Ти знаєш, що тебе знайдено коло розбитого літака... Лише ти один врятувався! Я радий, що опікувався тобою... але я відповідаю за твою безпеку, а також мушу подбати, щоб ти одержав освіту!.. Я переконаний, що колись ти ще віднайдеш свою родину!

Я не хочу родини, Тарзане! Я щасливий, перебуваючи з тобою!